ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

42ՐԴ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 40 (2090) ՇԱԲԱԹ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29, 2022
VOLUME 42, NO. 40 (2090) SATURDAY OCTOBER 29, 2022

Պաշտօնաթերթ՝
Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան
Արեւմտեան Ամերիկայի

MASSIS Weekly
1060 N. Allen Ave. Suite 101
Pasadena, California 91104

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԷՆ

Հայաստան Արդիական Զինատեսակներու Որոնումին Մէջ

Սեպտեմբերեան պատերազմէն ու ատրպէյճանական բանկի Հայաստանի ինքնիշխան տարածք ներխուժումէն ետք, առաւել հրատապ դարձաւ հայկական բանակը արդիական զինատեսակներով օժտելու հարցը: Պատերազմէն անմիջապէս յետոյ, Ազգային Ժողովէն ներս վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան յայտարարեց որ, Հայաստան միլիոնաւոր տոլարներ արդէն իսկ վճարած է նոր զինատեսակներ ապահովելու համար, սակայն անոնց մատակարարումը չէ իրականացած: Յստակ էր թէ, խօսքը ուղղուած էր Ռուսաստանին, որ մինչեւ օրս կը մնայ Հայաստանի զինամթերքի գլխաւոր, չըսելու համար միակ աղբիւրը:

Այսօրուայ դրութեամբ, ցանկութեան պարագային իսկ, Ռուսաստան դժուար թէ կարողանայ բաւարարել Հայաստանի պահանջները: Ուքրանիոյ պատերազմի կանխատեսուածէն աւելի երկար տեւելուն պատճառաւ, Ռուսաստանը՝ ի՛նքը զէնքի ու զինամթերքի անբաւարարութեան առջեւ կը գտնուի ու ստիպուած կը դիմէ այլ երկիրներու, ինչպէս Իրանին եւ Հիւսիսային Քորէային, անոնցմէ զէնք գնելու համար:

Վարչապետի Խորհրդարանին մէջ ունեցած ելոյթէն ետք, հնդկական մամուլին մէջ սկսան լոյս տեսնել յօդուածներ, որոնց համաձայն Երեւան 250 միլիոն տոլարի զինատեսակներ ապահոված է Հնդկաստանէն: Իսկ վերջերս, երբ պաշտպանութեան նախարար Սուրէն Պապիկեան այցելեց Հնդկաստան ու ներկայ գտնուեցաւ ռազմական իրերու ցուցահանդէսին, այդ երկրի հրթիռներու արտադրութեամբ զբաղող մեծ ընկերութիւններէն մէկուն ղեկավարը յայտարարեց որ, Հայաստանը համազարկային հրթիռներու «Pinaka» կոչուող համակարգերու երեք տեսակ պատուիրած է, որոնք Տելհիէն Երեւան պէտք է տեղափոխուին յառաջիկայ երկու տարուան ընթացքին:

Հնդկական աղբիւրները կը խօսին նաեւ այն մասին, որ Երեւան հետաքրքրուած է հակաօդային պաշտպանութեան համակարգերով եւ հարուածային անօդաչու թռչող սարքերով (ԱԹՍ):

Վերջին օրերուն Հայկական մամուլին մէջ երեւցան նաեւ հրապարակումներ, որոնց համաձայն Իրան պատրաստ է Հայաստանին վաճառել իր արտադրած ԱԹՍ-նե-

Շար.ը էջ 6

Ռուսաստան Մտահոգիչ կը Նկատէ Կովկասի Մէջ Թափ Հաւաքող Միտումները

«Մեզ չեն կրնար չանհանգստացնել Հարաւային Կովկասի մէջ թափ հաւաքող մտահոգիչ միտումները, ուր Արեւմուտքը կը փորձէ տեղափոխել Ուքրանիոյ վրայ փորձարկուած առճակատման մեխանիզմները», ըսած է Ռուսիոյ Արտաքին Գործերու Նախարարութեան խօսնակը: Մարիա Զախարովան անդրադարձած է յատկապէս Հայաստանի շուրջ զարգացումներուն՝ պնդելով, որ հայ-ռուսական «դարաւոր կապերուն վնասելու համար տարածաշրջանին մէջ Ռուսիոյ քաղաքականութիւնը վարկաբեկող քայլեր կը ձեռնարկուին», սակայն իրենք վստահ են, որ «Երեւանն ու Մոսկուան գժտեցնելու այդ փորձերը յաջողութեամբ պիտի չպսակուին»:

Զախարովան ընդգծած է, որ Մոսկուան վճռական է ամրապնդելու ռազմավարական դաշնակցութիւնն ու բազմակողմ յարաբերութիւնները Հայաստանի հետ, որպէս օրինակ նշելով, որ կողմերուն միջեւ կը զարգանայ երկխօսութիւնը ռազմաքաղաքական ու ռազմատեխնիկական ուղղութիւններով, առեւտրաշրջանառութիւնը կ՚աճի աննախադէպ կշռոյթներով, տամնեակ մեծ ռուսական ընկերութիւններ պատրաստ են յառաջիկային

Ռուսիոյ Արտաքին Գործերու Նախարարութեան խօսնակ Մարիա Զախարովա

եւս ներդրումներ ընելու Հայաստանի տնտեսութեան մէջ: Զախարովան, սակայն, որեւէ բան չէ ըսած Հայաստանը յուզող ամենակարեւոր հարցին՝ Ռուսիայէն այժմ ակնկալուող ռազմական աջակցութեան մասին, փոխարէնը պնդած է, որ «անհիմն են մեղադրանքները, իբր Մոսկուան չի կատարեր Հայաստանի անվտանգութեան հար-

Շար.ը էջ 6

Ցեղասպանագէտներու Միջազգային Ընկերակցութիւնը Կը Դատապարտէ Ատրպէյճանի Գործողութիւնները

Ցեղասպանագէտներու Միջազգային Ընկերակցութեան (The International Association of Genocide Scholars-IAGS) Գործադիր Մարմինը Հոկտեմբեր 24-ին ընդունած է «Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Հարաւային Կովկասի բնիկ հայերու դէմ ատրպէյճանական յարձակման մասին» յայտարարութիւն, որ հրապարակուած է նաեւ Հայոց Ցեղասպանութեան Թանգարան-հիմնարկի Ֆէյսպուքի էջով:

Ցեղասպանագէտներու Միջազգային Ընկերակցութեան յայտարարութեան մէջ կ՚ըսուի, որ խստօրէն կը դատապարտէ Ատրպէյճանի ներխուժումը Հայաստանի ինքնիշխան տարածք եւ շարունակուող յարձակումը Արցախի դէմ՝ մտահոգութիւն յայտնելով, որ Արցախի ժողովուրդը կանգնած է ցեղասպանութեան վտանգի առջեւ:

Ցեղասպանութեան վտանգը վերացնելու նպատակով Ցեղասպանագէտներու Միջազգային Ընկերակցութեան Գործադիր Մարմինը կոչ կ՚ընէ՝

Շար.ը էջ 4

Հնդկական Կողմը Կը Հաստատէ՝ Հայաստանը «Pinaka»-ներու Երեք Տեսակ Պատուիրած է

Հնդկական համազարկային հրթիռներու »Pinaka« համակարգ

Հնդկական կողմը պաշտօնապէս հաստատեց, որ Հայաստանը համազարկային կրակի «Pinaka» կոչուող համակարգերու երեք տեսակ պատուիրած է, որոնք Տելհիէն Երեւան պէտք է տեղափոխուին յառաջիկայ երկու տարուան ընթացքին: Այդ մասին յայտնած է հրթիռներու արտադրութեամբ զբաղող մեծ ընկերութեան՝ «Solar Industries»-ի ղեկավար Սաթեանարայան Նուվալը՝ Հնդկաստանի մէջ բացուած «DEFEXPO» ցուցահանդէսին ժամանակ:

«Մենք «Pinaka1»-ի, ընդլայնուած հեռահարութեան «Pinaka»-ի եւ կառավարուող «Pinaka»-ի արտահանման պատուէր ստացած ենք Հայաստանէն: Ըստ վերջնաժամկէտին, պէտք է այդ երեքն ալ աւարտենք երկու տարուան մէջ», ըսած է ռազմարդիւնաբերութեամբ զբաղող ընկերութեան ղեկավարը:

Հնդկական զէնքի մեծ այս ցուցահանդէսին ներկայ եղած է նաեւ Հայաստանի պաշտպանութեան նախարար Սուրէն Պապիկեանը, որ հանդիպած է Հնդկաստանի գործընկերոջ հետ: Հանդիպու-

Շար.ը էջ 6

Մենք Պէտք է Հայերուն Ռազմական Աջակցութիւն Ցուցաբերենք. Վալերի Պուայէ

Ֆրանսայի Ծերակոյտի անդամ՝ Վալերի Պուայէ

Ֆրանսայի Ծերակոյտին մէջ Հոկտեմբեր 19-ին, Ծերակոյտի հանրապետական խմբակցութեան պատգամաւոր, Ֆրանսա-Հայաստան բարեկամական խումբի փոխնախագահ Վալերի Պուայէն դիմելով խորհրդարանին մէջ ներկայ ար-

Շար.ը էջ 6

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Ինչու Հայաստանի Տարածքով, Ովքեր Են Միջանցքի Հիմնական Շահառուները, եւ Ինչու Միջանցք, Այլ Ոչ Թէ Ճանապարհ

44-օրեայ պատերազմից յետոյ, Նոյեմբերի 9-ի համատեղ յայտարարութեան համաձայն, տարածաշրջանում պէտք է տեղի ունենար բոլոր տնտեսական ու տրանսպորտային կապուղիների ապաշրջափակում:

Սակայն դեռեւս ամիսներ առաջ ՀՀ կառավարութեան՝ Հայաստան-Ատրպէյճան սահմանին երեք անցակէտ բացելու մասին առաջարկին Ատրպէյճանը դեռ չի արձագանքել, փոխարէնն անգամ պաշտօնական յայտարարութիւններում շեշտում են, այսպէս կոչուած, միջանցքի մասին: Եւ սա այն դէպքում, երբ Նոյեմբերի 9-ի եռակողմ յայտարարութեան մէջ դրա մասին խօսք անգամ չկայ, ընդհակառակը՝ խօսւում է ճանապարհների ապաշրջափակման մասին:

Իսկ ինչո՞ւ հենց միջանցք, այլ ոչ թէ ճանապարհ: Ինչո՞ւ հենց Հայաստանի տարածքով եւ ովքե՞ր են միջանցքի հիմնական շահառուները:

ՀՀ սուվերեն տարածքով միջանցքի հիմնական շահառուներից մէկը Ատրպէյճանն է:

Միջանցքն Ատրպէյճանին թոյլ կը տայ՝

- առաւել ձեռնտու պայմաններով բեռնափոխադրումներ կատարել Ատրպէյճան-Նախիջեւան-Թուրքիա երթուղով
- վերահսկողութիւն ունենալ Իրանից ՀՀ ցամաքային տարածքով անցնող բեռների նկատմամբ
- որպէս զգալուն թեմա օգտագործել՝ ՀՀ ներքաղաքական իրավիճակը եւ հասարակական տրամադրութիւնները սրելու համար
- Ատրպէյճանը ոչ քօղարկուած նկրտումներ ունի նաեւ Սիւնիքի նկատմամբ, միջանցքը առաջին քայլն է՝ յետագայում այդ տարածքներում ատրպէյճանցիների վերադարձի համար լեգիտիմ հենք ստեղծելու համար:

ՀՀ սուվերեն տարածքով ճանապարհի դէպքում բեռնափոխադրումները վերահսկելու է ՀՀ-ն, իսկ փոխադրումների համար որպէս տարանցիկ գօտի Ատրպէյճանը ստիպուած է լինելու հարկեր վճարել Հայաստանին, ինչը Ատրպէյճանի համար ոչ մի կերպ ընդունելի չէ: Քանի որ Ատրպէյճանական կողմը տարիներ շարունակ հրաժարուել էր անգամ օգտուել Հայաստանի օդային տարածքից, եւ միայն այն պատճառով, որ ստիպուած չլինի հարկեր վճարել: Տնտեսապէս զարգացած Հայաստան Ատրպէյճանին պէտք չէ:

Ճանապարհ ու երկաթուղի Ատրպէյճանն Իրանի տարածքով էլ կարող է ստանալ, սակայն Իրանը երբեք միջանցք չի տայ Ատրպէյճանին, Հայաստանն էլ չի տայ, բայց Ատրպէյճանը փորձում է Հայաստանից ուժով ստանալ միջանցքը, ինչը շատ աւելի քիչ հաւանական է, որ Իրանի դէպքում յաջողուի:

ՀՀ տարածքով միջանցքի հիմնական շահառուներից միւսը Թուրքիան է:

Միջանցքը Թուրքիային թոյլ կը տայ՝

- Թուրքական աշխարհի հետ անխոչընդոտ կապի ապահովում
- Իրանի՝ Հայաստանի տարածքով դէպի Եւրոպա հնարաւոր գազատարի հեռանկարի ճանապարհի փակում

ՀՀ սուվերեն տարածքով ճանապարհի դէպքում ինչպէս եւ ատրպէյճանական, այնպէս էլ թուրքական բեռնափոխադրումները վերահսկելու է Հայաստանը, ստիպուած են լինելու հարկեր վճարել ՀՀ-ին, արդիւնքում Հայաստանը կ՚ունենայ էլ աւելի զարգացած տնտեսութիւն, ու կը կարեւորուի Հայաստանի դերն ու նշանակութիւնը տարածաշրջանում: Իսկ այս ամէնը ինչպէս Ատրպէյճանի, այնպէս էլ Թուրքիայի համար, մեղմ ասած, ցանկալի չէ:

ՀՀ տարածքով միջանցքի հիմնական շահառուներից է նաեւ Ռուսաստանը:

Միջանցքը Ռուսաստանին թոյլ կը տայ՝

- ազդեցութիւն ունենալ Ատրպէյճանից Նախիջեւան եւ Թուրքիա բեռնափոխադրումների նկատմամբ
- ազդեցութիւն ունենալ Իրանից ՀՀ ցամաքային տարածքով անցնող բեռների վրայ
- յաւելեալ լծակներ ունենալ ՀՀ-ի եւ Ատրպէյճանի վրայ, ինչպէս նաեւ վերահսկել արեւելք-արեւմուտք ճանապարհների ամենակարեւոր հանգոյցը:

Ուքրանիայի դէմ սկսած յատուկ օպերացիայից յետոյ՝ Ռուսաստանի դէմ Արեւմուտքի ու ԱՄՆ-ի կիրառած պատժամիջոցներից յետոյ, ՌԴ-ն փորձում է թէ արտահանման եւ թէ ներկրման համար շուկայ գտնել: Այս պարագայում Արեւմուտքի ու Ռուսաստանի հետ երկու լարի վրայ խաղացող Թուրքիան իտէալական տարբերակ է, մնում է ցամաքային կապ հաստատել Թուրքիայի հետ: Այս համատեքստում տարածաշրջանում Թուրքիայի եւ Ատրպէյճանի դերն աւելի է մեծացել, եւ հիմա Ատրպէյճանը Ռուսաստանի համար կարող է դառնալ Արեւմուտք գազի եւ նաւթի արտահանման հարթակ:

Որքան ռուսական պաշտօնական հարթակները փորձում են հերքել ՌԴ-ի մասնակցութիւնը Հայաստանի սուվերեն տարածքով միջանցք բացելու՝ Ռուսաստանի նկրտումները, փաստերն այլ բան է վկայւում: Նախ, ՌԴ ու ՀԱՊԿ անգործութիւնը Հայաստանի սուվերեն տարածք ներխուժած ատրպէյճանական զինուժին, Հայաստանին զէնքի մատակարարման պարտաւորութիւնները չկատարելը, ՀՀ-ում տեղակայուած ռուսական զօրքի իներտութիւնը, ՌԴ դաշնակից Ատրպէյճանի զօրքի ագրեսիւութիւնը ՀՀ սահմանին:

Ի դէպ, թէ Ատրպէյճանը, թէ Թուրքիան, թէ Ռուսաստանը կողմ են, որ ՀՀ տարածքով միջանցքը լինի Ռուսաստանի վերահսկողութեան ներքոյ:

ՀՀ տարածքով Ռուսաստանը միջանցք ստանալու մի քանի տարբերակ ունի:

1. Ռուսաստանի դաշնակից Ատրպէյճանը ռազմական էսկալացիայով թուլացնում է Հայաստանին այնքան, որ Հայաստանը ստիպուած լինի մտնել Միութենական պետութեան կամ ՌԴ կազմի մէջ:

2. Ռուսաստանի դաշնակից Ատրպէյճանին յաջողւում է էսկալացիայի արդիւնքում ՀՀ սուվերեն տարածքից միջանցք վերցնել դէպի Նախիջեւան, որի վերահսկողութիւնը յետագայում պէտք է իրականացնի ՌԴ-ն:

«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ»

Ինչի Մասին Էր Իրանի Արտգործնախարարի Հայաստանեան Այցը. Հայաստանը «Խաչաձեւ Կրակի» Տակ

ՅԱԿՈԲ ԲԱԴԱԼԵԱՆ

Անցեալ շաբաթը Հայաստանում հնարաւոր է գնահատել որպէս «իրանեան» շաբաթ: Կապանում բացուեց Իրանի հիւպատոսութիւնը, այդ առիթով Հայաստան ժամանեց Իրանի արտգործնախարարը, որն այստեղ հանդիպեց իր հայաստանցի գործընկերոջն ու նաեւ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանին: Հուսէյն Աբդոլահիանը հերթական անգամ բարձրաձայնեց այն, ինչ Թեհրանը կրկնում է արդէն մի քանի շաբաթ՝ Կովկասում սահմանների անձեռնմխելիութեան մասին: Հայաստանում իհարկէ Իրանի արտգործնախարարը խօսեց ընդհուպ աննախադէպ շեշտադրումով՝ Հայաստանի անվտանգութիւնն Իրանի անվտանգութիւնն է: Իրանը խօսել էր թեմայի մասին տարբեր կերպ, նոյնացրել անգամ Հայաստանի սահմանը՝ Իրանի սահմանի եւ «կարմիր գծերի» հետ, բայց անվտանգութեան նոյնութեան շեշտադրումով խօսքը աննախադէպ է եւ հարկ արձանագրել, որ այն ամենեւին արարողակարգային լինել չի կարող, քանի որ խօսքը վերաբերում է կարեւորագոյն կատեգորիայի:

Իրանն ունի մեղմ ասած բաւարար պետական-քաղաքական աւանդութային յետագիծ, պատկերացնելու համար, որ յատկապէս արտաքին գործերի նախարարի մակարդակով այդօրինակ համեմատականները կամ զուգահեռները չեն կարող լինել ընդամէնը հնչեցուող խօսքեր, դրանք ենթադրում են ծանրակշիռ քաղաքական տողատակ: Բայց, արդեօ՞ք այն, ինչ ընկալւում է Հայաստանի հանրութեան շրջանում: Ասել կ՚ուզի, արդեօ՞ք դա նշանակում է, որ Իրանը պատրաստ է ցանկացած գնով ապահովել Հայաստանի անվտանգութիւնը եւ մասնաւորապէս Սիւնիքի անձեռնմխելիութիւնը, այնպէս, ինչպէս կ՚ապահովի իր տարածքի եւ սահմանի ամբողջութիւնը: Հայաստանում հանրութեան մի ստուար մաս այդ յայտարարութիւնները ընկալում է հենց այդպէս, եւ այդպիսի ընկալում մատուցւում է նաեւ քաղաքական եւ մետափորձագիտական շրջանակներից: Մինչդեռ, հարկ է թերեւս հասկանալ, որ նոյնացնելով Հայաստանի եւ Իրանի անվտանգութիւնը, Թեհրանը առնուազն շօշափում է մի բաւականին նուրբ տողատակ, որը Երեւանում պէտք է նկատել, հաշուի առնել, եւ որի հետ Երեւանը պարտաւոր է աշխատել՝ նուազագոյնը խնդրահարոյց իրավիճակներ չաւելացնելու համար:

Բանն այն է, որ Իրանը Հայաստանի անվտանգութիւնն իր անվտանգութեան հետ նոյնացնում է մի շրջափուլում, երբ Հայաստանը նկատելի սերտացնում է Արեւմուտքի հետ իր գործակցութիւնը եւ մեսիճները, եւ ոչ միայն քաղաքական այրերի, այլ ընդհուպ վարչապետի տիկնոջ գործունէութեան մակարդակում, որի ընդգծուած օրինակը Աննա Յակոբեանի այցն էր Ֆրանսա՝ Ելիսեեան խալատ, Բրիջիտ Մակրոնին հիւր, եւ գրառումը՝ այդ այցի հետ կապուած: Ամբողջ խնդիրն այն է, որ Իրանը Հայաստանի անվտանգութեան հետ իր անվտանգութիւնը նոյնացնում է այն ժամանակ, երբ Հայաստանն իրեն աւելի ու աւելի է նոյնացնում արեւմտեան ուղղութեան հետ: Սա նշանակում է, որ, կամ իրանեան վարչակազմը այդ կերպ փորձում է «միջնորդաւորուած» ակնարկ յղել Արեւմուտքին՝ որ արեւմտեան ուղղութեամբ աշխատանքի միջոցով Հայաստանի անվտանգութեան բարձրացումը Իրանը դիտում է նաեւ անուղղակիօրէն իր անվտանգութեան հարց, կամ լիովին հակառակը՝ Իրանը ակնարկում է, որ Արեւմուտքը Հայաստանում կամ Հայաստանն Արեւմուտքում՝ Իրանը կը դիտարկի որպէս Արեւմուտքի ներկայութիւն իր «թիկունքում»:

Շար.ը էջ 6

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ
ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ

ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԷՆ
ՎԱՀԷ ԱԶԱՊԱՀԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of **the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA**
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E:Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA $50.00, $100.00 (First Class)
Canada $125.00 (Air Mail)
Overseas $250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ԼՈՒՐԵՐ

2022-ի 9 Ամսուան Մէջ Պետական Պիւտճէ Հաւաքագրուած է 3.5 Միլիար Տոլարի Հարկեր

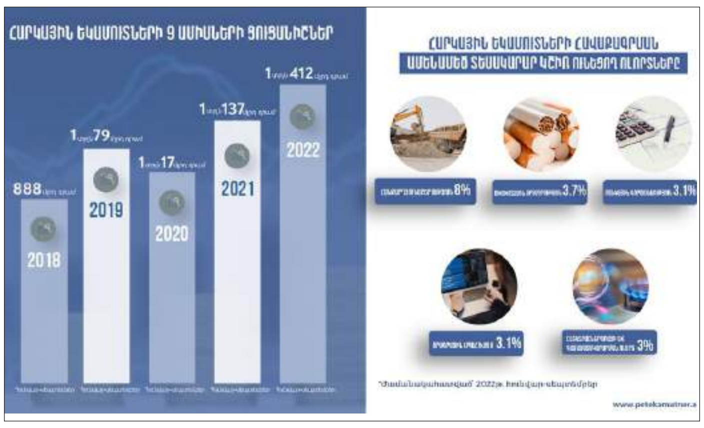

2022 թուականի 9 ամիսներու ընթացքին Հայաստանի պետական պիւտճէ հաւաքագրուած է 1 թրիլիոն 412 միլիառ դրամի (3.5 միլիար տոլար) հարկային եկամուտներ, ինչ որ նախորդող տարիներու նոյն ժամանակահատուածին համեմատութեամբ աննախադէպ ցուցանիշ է: Հարկային եկամուտներու հաւաքագրման ծրագրային ցուցանիշը գերակատարուած է 77,2 միլիառ դրամով կամ 5.8%-ով:

Հարկային եկամուտները 2022-ի առաջին 9 ամիսներուն շուրջ 275 միլիառ դրամով կամ 24.2%-ով գերազանցած են 2021-ի նոյն ժամանակահատուածի ցուցանիշը, ինչ որ վերջին տարիներուն արձանագրուած ամենաբարձր աճի կշռոյթն է, ընդ որում՝ հարկ վճարողներուն եւ ֆիզիքական անձերու վերադարձուած է 172 միլիառ դրամ, ինչ որ 39,7 միլիառ դրամով կամ 30%-ով աւելին է նախորդ տարուան նոյն ժամանակահատուածի ցուցանիշէն,

ԵԱՏՄ անդամ պետութիւններու միջեւ ներմուծման մաքսատուրքերու՝ ըստ նորմաթիւներու բաշխման արդիւնքով ներմուծման մաքսատուրքերու առնչութեամբ մուտքերը նախորդ տարուան նոյն ժամանակահատուածին համեմատ կրճատուած են 21,6 միլիառ դրամով կամ 35%-ով:

2022-ի 9 ամիսներու ընթացքին հարկային եկամուտներու մէջ ամենամեծ տեսակարար կշիռը կը կազմեն հանքարդիւնաբերութենէ ստացուած եկամուտները, որուն բաժին կ'իյնայ հարկային եկամուտներու շուրջ 8%-ը, կը յայտնեն ՊԵԿ-էն:

Ընդդիմադիր Խմբակցութիւնները Մասնակցած Են Աժ Յայտարարութիւններու Ժամին

Ընդդիմադիր «Հայաստան» եւ «Պատիւ Ունեմ» խմբակցութիւնները երկար ժամանակ Ազգային Ժողովի նիստերը պոյքոթելէ յետոյ, Հոկտեմբեր 25-ին մասնակցեցան ԱԺ յայտարարութիւններու ժամին. ընդդիմադիր պատգամաւորները հանդէս եկան ելոյթներով՝ յատկապէս արտաքին քաղաքականութեան եւ անվտանգային ոլորտներուն մէջ իշխանութեան գործողութիւնները քննադատելով:

«Հայաստան» խմբակցութեան պատգամաւոր Լիլիթ Գալստեան անդրադարձաւ խաղաղութեան գործընթացին: Ան իշխանութիւնը մեղադրեց Արցախի հարցով բանակցութիւնները ձախողելու, նաեւ նախընտրական խոստումներէն հրաժարելու մէջ:

Թադեւոս Աւետիսեանը իշխանութիւնը մեղադրեց տնտեսական անվտանգութեան սպառնալիքներու նուազեցման եւ չէզոքացման գործընթացը ձախողելու մէջ: «Իշխանութիւնն իր վերջում ծրագրում ամրագրել էր, որ մեր տարածաշրջանում տնտեսական ապաշրջափակումը, հաղորդակցութիւնների բացումը Հայաստանի կայուն տնտեսական զարգացման հիմնապայման պէտք է լինեն: Արդէն ամբողջանում է պատկերը, որ այս ծրագրային դրոյթը եւս ձախողւում է», տեսակէտ յայտնեց պատգամաւորը:

Ըստ անոր՝ Հայաստանը դուրս կը մնայ տարածաշրջանային նոր հաղորդակցութիւններէն: Պատգամաւորը տնտեսական անվտանգութեան նոր սպառնալիքներ կը տեսնէ: Ըստ պատգամաւորին՝ Հայաստանի արտաքին տնտեսական զարգացման հիմնական առաւելութիւններն ու աւանդական ուղղութիւնները՝ Ռուսիա, Իրան, Ջինաստան, Հնդկաստան, կ'անտեսուին, այսպիսով երկիրը կը կորսնցնէ բարեկամ եւ ռազմավարական դաշնակից երկիրներու հետ տնտեսական կապերու խորացման առկայ իրական ներուժը:

Հայաստանի Մէջ Աննախադէպ Ծաւալի Շինարարութիւն Կ'ընթանայ

Հայաստանի շուկային մէջ շաղախի որոշակի պակասի երեւոյթներ կը նկատուին: Այս մասին կառավարութեան նիստին ըսաւ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան:

«Սա նշանակում է, որ Հայաստանում այն ծաւալի շինարարութիւն կայ, որ շուկայում պակաս է յառաջացել եւ մեր տեղի արտադրողները չեն հասցնում շուկային մատակարարել: Դրա համար Հոկտեմբերի 10-ից շաղախի համար գործող ներմուծման տուրքը իջեցուել է: Յոյս ունենք, որ սրանով խնդիրը կը լուծուի: Սա մի կողմից լաւ է այն առումով, որ շատ մեծ ծաւալի շինարարութիւն է տեղի ունենում երկրում, միւս կողմից էլ լաւ չէ, որ կարող է դրա պատճառով շինարարութիւնը դանդաղել», նշեց վարչապետը՝ յորդորելով, որ տնտեսական մրցակցութեան յանձնաժողովը ուշադիր ըլլայ գերշահոյթ ստանալու ախորժակները որոշակիօրէն զսպելու համար:

ՀՀ տարածքային կառավարման եւ ենթակառուցուածքներու նախարար Գնէլ Սանոսեան յաւելեց, որ պակաս կայ ոչ միայն շինանիւթի հետ կապուած, այլեւ շինարարական ընկերութիւններու եւ աշխատակիցներու: «Մենք անընդհատ փորձում ենք լաւարկել գնումների ոլորտը», յաւելեց Սանոսեան:

Փտածութեան՝ Մեր Երկրին Հասցուցած Վնասը Պէտք Է Վերականգնուի. Նիկոլ Փաշինեան

Նիկոլ Փաշինեան Հակափտածութեան Կոմիտէն ներս կայացած հանդիպումի ընթացքին

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան այցելած է Հակափտածութիւն կոմիտէ եւ ներկայ գտնուած է Հակափտածութիւն կոմիտէի ծառայողի օրուան եւ կառոյցի կազմաւորման առաջին տարեդարձին նուիրուած միջոցառման:

Հակափտածութիւն կոմիտէի կազմաւորման եւ գործունէութեան մէկ տարուան մէջ կատարուած աշխատանքներուն վերաբերեալ զեկոյցով հանդէս եկած է կառոյցի նախագահ Սասուն Խաչատրեանը: Ան ըսած է, որ մէկ տարուան մէջ քննիչներու վարոյթին մէջ գտնուող գործերուն թիւը աւելի քան եռապատկուած է. 2021-ի Հոկտեմբեր 23-էն մինչեւ օրս Հակափտածութիւն կոմիտէին մէջ քննուած է 1042 քրէական վարոյթ, մինչդեռ նախորդող մէկ տարուան ընթացքին ՀՀ Յատուկ Քննչական Ծառայութեան մէջ քննուած էր 565 քրէական գործ: Այժմ կը քննուի 366 քրէական վարոյթ, մինչդեռ 2021-ի Հոկտեմբեր 23-ին գործունէութիւնը սկսելով Հակափտածութիւն կոմիտէի վարոյթին մէջ քննուած է 114 քրէական գործ:

Վարչապետ Փաշինեանը հանդէս եկած է ելոյթով, որուն մէջ, մասնաւորապէս, նշած է.

«Հակափտածութեան պայքարը մեր իշխանութեան, մեր կառավարութեան ամենակարեւոր հանրային պարտաւորութիւններից է, այսինքն՝ հանրութեան առաջ ստանձնած պարտաւորութիւններից: Եթէ փորձենք պատասխանել հարցին, թէ որքանով է կատարւում այդ պարտաւորութիւնը, թերեւս առաջինն ընդունուած է դիմել միջազգային համաթիւերին եւ վարկանիշներին: Եւ կը տեսնենք, որ միջազգային բոլոր զեկոյցներում Հայաստանի Հանրապետութիւնը յիշատակւում է որպէս հակափտածութեան քաղաքականութեան ոլորտում եւ փտածութեան դէմ պայքարում էական յառաջընթաց գրանցած երկիր, ընդ որում՝ այդ յառաջընթացը շարունակական է:

«Հիմա միջազգային հարթակներից վերադառնանք Հայաստանի Հանրապետութիւն եւ ինքներս մեզ հարց տանք, թէ արդեօք մենք գոհ ենք Հայաստանում վարուող հակափտածութեան քաղաքականութեան արդիւնքներից եւ արդիւնաւէտութիւնից: Պիտի արձանագրենք, որ մենք մեծ հաշուով, չենք կարող ասել, որ դժգոհ ենք, բայց, միւս կողմից, նաեւ չենք կարող ասել, որ գոհ ենք: Ոչ թէ այն պատճառով, որ աշխատանքներ չեն արուել, եւ արդիւնքներ չկան, այլ ամենաշատը այն պատճառով, որ, այնուամենայնիւ, հակափտածութեան պայքարի առումով՝ հանրութեան ակնկալիքները - ընդ որում, դրանք կարող են լինել առարկայական եւ չափազանցուած - հանրութեան ակնկալիքների մի առարկայական հատուած մենք չենք իրագործել, եւ դա պէտք է ընդունենք ու խոստովանենք:

Ես ուզում եմ յստակ ասել, որ մեր քաղաքական կամքը նոյնիսկ աւելացել է, աւելին, որովհետեւ այն ժամանակ գուցէ մենք ի վիճակի չէինք, նոյնիսկ ընդդիմադիր լինելով, գնահատել, թէ փտածութիւնը ինչպիսի խորը եւ ողբերգական հետեւանքներ է ունեցել եւ ունենում մեր իրականութեան վրայ: Հիմա մենք դա գիտենք առաւել մանրամասն, մենք ամէն օր առնչւում ենք այդ խնդիրին հետ, մենք ամէն օր մեր մաշկի վրայ դա զգում ենք որպէս պատասխանատու մարդիկ, ովքեր պէտք է երկրի ճակատագրի հետ կապուած խնդիրներ լուծեն»:

«Մեր երկրին հասցուցած վնասը պէտք է վերականգնուի», ըսած է Նիկոլ Փաշինեան:

Կառավարութիւնը Կ'առաջարկէ 15 Տարուան Բանտարկութիւն Սահմանել՝ Ինքնիշխանութենէն Հրաժարելու Կոչերուն Համար

Կառավարութիւնը կ'առաջարկէ Հայաստանի ինքնիշխանութենէն հրաժարելու հրապարակային կոչերուն համար քրէական պատիժ նախատեսել: Քրէական օրէնսգիրքի փոփոխութիւններու նախագիծը երկու օր է հանրային քննարկման ներկայացուած է:

Սա կանխարգելիչ նպատակ ունի, կ'ըսէ Ազգային Ժողովի Պետաիրաւական Յանձնաժողովի նախագահ Վլատիմիր Վարդանեանը. «Սա եւս ուղղուած է այս կանխարգելիչ գործառոյթը իրականացնելու, նաեւ հիմքեր ստեղծելու, որպէսզի անձինք պետականութեան դէմ ուղղուած գործողութիւններ չիրականացնեն»:

Գործող օրէնքով քրէական պատասխանատուութիւն նախատեսուած է տարածքային ամբողջականութիւնը խախտելու, բռնութիւն գործադրելու սպառնալիքի միջոցով Հայաստանի Հանրապետութեան տարածքը կամ մասը այլ պետութեան յանձնելու համար:

ԼՈՒՐԵՐ

«Հայաստան Այցելած Եմ Ճանապարհային Քարտէզ Սահմանելու Համար». Իրանի ԱԳ Նախարար

Հայաստանի եւ Իրանի արտաքին գործոց նախարարները Կապանի մէջ Իրանի գլխաւոր հիւպատոսութեան բացման արարողութեան ընթացքին

«Հայաստան այցելած ենք, որպէսզի պարոն Արարատ Միրզոյեանի հետ երկարաժամկէտ կտրուածքով երկու երկիրներուն համար սահմանենք մեր ճանապարհային քարտէզը», վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի հետ հանդիպման ժամանակ ըսած է Իրանի արտաքին գործերու նախարար Հըսէյն Ամիր Ապտոլլահիանը՝ ճանապարհային քարտէզին մանրամասներ չյայտնելով:

Իրանի արտաքին գործերու նախարարը շեշտած է, որ կը կարեւորէն հարեւան պետութիւններու հետ յարաբերութիւնները՝ յատկապէս Հայաստանի Հանրապետութեան հետ:

Ընդծելով, որ երկկողմ յարաբերութիւններու օրակարգը շատ յագեցած է, վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան իր հերթին այդ օրակարգը աւելի երկարաժամկէտ ծրագրաւորման տրամաբանութեան մէջ դնելու ցանկութիւն յայտնած է:

Ըստ վարչապետի գրասենեակին՝ զրուցակիցները քննարկած են երկկողմ յարաբերութիւններու օրակարգին վերաբերող հարցեր, անդրադարձած են տնտեսական համագործակցութեան: Երկուստեք կարեւորուած է առեւտրաշրջանառութեան ոլորտին մէջ առկայ ներուժի լիարժէք իրացումը:

Միտքեր փոխանակուած են տարածաշրջանային զարգացումներու եւ անվտանգային միջավայրին շուրջ: Վարչապետը կարեւորած է իրանեան կողմի յստակ գնահատականները եւ ստեղծուած իրավիճակին մէջ երկկողմ սերտ գործակցութիւնը:

Իրանեան լրատուամիջոցներուն հաղորդմամբ, Հայաստանի վարչապետին հետ հանդիպման ընթացքին իրանցի արտաքին գործերու նախարարը խօսած է Հարաւային Կովկասի երեք երկիրներու եւ տարածաշրջանի երեք տէրութիւններու «3+3» հարթակի հնարաւորութիւնը օգտագործելու անհրաժեշտութենէն, դարձեալ դէմ արտայայտուած է տարածաշրջանին մէջ արտաքին ուժերու ներկայութեան:

Ապտոլլահիանը Հոկտեմբեր 20-ին ժամանած էր Երեւան: Ան Սիւնիքի մարզային կեդրոն Կապանի մէջ մասնակցած էր Իրանի գլխաւոր հիւպատոսութեան բացման արարողութեան: Ան յայտնած է, որ Իրանը «Հայաստանի Հանրապետութեան եւ տարածաշրջանի անվտանգութիւնը կը համարէ իր անվտանգութիւնը». «Մեր քաղաքականութիւնն է յարգել տարածքային ամբողջականութիւնը եւ միջազգայնօրէն ճանչցուած սահմանները», ըսած է Ապտոլլահիան՝ ընդգծելով, որ Հայաստանը կը հանդիսանայ Հիւսիս-Հարաւ միջանցքի կարեւոր մաս, եւ իրանեան կողմը կը պատրաստուի առաւելագոյն ջանքեր գործադրելու այս տարանցիկ ուղին զարգացնելու համար:

Իրանի արտաքին գործերու նախարարը հանդիպած է նաեւ Հայաստանի Ազգային Ժողովի նախագահ Ալէն Սիմոնեանի հետ:

Թրքական Կողմը Հայաստանի Հետ Կարգաւորման Գործընթացը Պէտք Է Աւելի Ու Աւելի Քիչ Կապէ Հայաստան-Ատրպէյճան Բանակցային Գործընթացին Հետ. Միրզոյեան

ՀՀ արտաքին գործերու նախարար Արարատ Միրզոյեան կը շեշտէ, որ հայ-թրքական յարաբերութիւններու կարգաւորման ուղղուած գործընթացին մէջ Թուրքիան պէտք է կարգաւորման գործընթացը աւելի ու աւելի քիչ կապէ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ բանակցային գործընթացին հետ, հակառակը՝ պէտք է գիտակցի, որ Հայաստան-Թուրքիա երկխօսութեան յաջողութիւնը կրնայ ունենալ... կարող է իր դրական ազդեցութիւնը թողել Հայաստան-Ատրպէյճան բանակցային գործընթացին վրայ:

Այս մասին ՀՀ արտաքին գործերու նախարարը ըսաւ Իրանի արտասքին գործերու նախարար Հըսէյն Ամիր Ապտոլլահիանի հետ համատեղ ասուլիսին՝ անդրադառնալով հայ-թրքական յարաբերութիւններու կարգաւորման գործընթացին վերաբերեալ հարցին:

«Երկու երկրները նշանակել են իրենց յատուկ ներկայացուցիչներին, որոնք արդէն 4 հանդիպում են ունեցել, առարկայական հանդիպումներ են ունեցել երկու երկրների՝ Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ դիւանագիտական յարաբերութիւններ հաստատելու եւ երկու երկրների միջեւ Թուրքիայի կողմից փակուած սահմանը բացելու ուղղութեամբ», ըսաւ Միրզոյեան:

Նախարարը յիշեցուց, որ Թուրքիոյ արտաքին գործերու նախարարին հրաւէրով ինք մասնակցած է Անթալիոյ դիւանագիտական համագումարին, օրեր առաջ տեղի ունեցած է նաեւ Հայաստանի վարչապետին եւ Թուրքիոյ նախագահին հանդիպումը:

«Գործընթացը համարում եմ դրական: Ուղենիշը յարաբերութիւնների հաստատումը եւ սահմանի բացումն է: Միեւնոյն ժամանակ, կարծում եմ, որ Թուրքիայի մեր զրուցակիցները պէտք է աւելի ու աւելի քիչ այս գործընթացը կապեն Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ բանակցային գործընթացի հետ: Եւ հակառակը՝ պէտք է գիտակցեն, որ Հայաստան-Թուրքիա երկխօսութեան յաջողութիւնը կարող է իր դրական ազդեցութիւնը գործել Հայաստան-Ատրպէյճան բանակցային գործընթացի վրայ: Երբեմն հարցերի վերաբերեալ հնչում են արտայայտութիւններ, որոնք հիմք են տալիս մտածելու, որ, օրինակ, նոյն Թուրքիան գուցէ արտատարածքային կարգավիճակով միջանցքի բացման հարցում աւելի շահագրգիռ է, քան, օրինակ, Ատրպէյճանը», ըսաւ Միրզոյեան:

Ցեղասպանագէտներու Միջազգային Ընկերակցութիւնը

Շարունակուած էջ 1-էն

միջազգային հանրութեան եւ ակադեմական ու մշակութային կազմակերպութիւններուն՝ դատապարտելու Ատրպէյճանի բռնութիւնն ու ատելութեան խօսքը Հայաստանի դէմ եւ ձեռնարկելու բոլոր անհրաժեշտ միջոցները Ատրպէյճանին ստիպելու դադրեցնել ռազմական գործողութիւններն ու ատելութեան խօսքը Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Արցախի բնիկ հայերու դէմ,

Ատրպէյճանին՝ կատարելու ՄԱԿ-ի Արդարադատութեան միջազգային դատարանի 2021 թուականի Դեկտեմբեր 7-ի որոշումը,

Ատրպէյճանին՝ ետ քաշելու իր զօրքերը Հայաստանի Հանրապետութեան տարածքէն եւ յարգելու արցախահայութեան ինքնորոշման իրաւունքը, որ երաշխաւորուած է Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութեան կանոնադրութեամբ (Գլուխ I, յօդուած 2),

միջազգային հանրութեան՝ զսպելու Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւի մենատիրական վարչակարգը, որ պատասխանատու է 2020 թուականի Սեպտեմբերէն Հայաստանի եւ հայերու դէմ իրականացուած յարձակման (յանցագործութիւններ խաղաղութեան դէմ), ռազմական յանցագործութիւններու եւ մարդկութեան դէմ յանցագործութիւններուն համար:

Միջազգային Խաղցողները Կը Ստորադասեն Արցախի Հարցը Եւ Նպաստաւոր Առաջարկներ Չեն Ներկայացներ. ԼՂ Նախագահ

«Մենք պէտք է մեր հասարակութեանը ներկայացնենք իրական պատկերը, եւ այդ իրականութեան մէջ մէկ-մէկ լինում են դառը ճշմարտութիւններ կամ այնպիսի թեմաներ, որը հաճելի չէ», Արցախի Նախագահ Արայիկ Յարութիւնեան Լեռնային Ղարաբաղի հարցին մասին վերջին մէկուկէս ամսուան «դառն ճշմարտութիւններու» փակագիծերը բացաւ Արցախի Հանրային հեռուստաընկերութեան եթերով: Տարածաշրջանին մէջ Արցախի հարցնը այլեւս օրակարգային չէ: Գլխաւորը Հայաստան-Ատրպէյճան խաղաղութեան պայմանագիրն է:

Արցախի Նախագահ Արայիկ Յարութիւնեան

«ԱՄՆ-ի աշխուժութիւնը խաղաղութեան պայմանագրի կամ ընդհանուր առմամբ Ատրպէյճան-Հայաստանի յարաբերութիւնների հետ կապուած, Եւրոպայի՝ Շարլ Միշելի, Մաքրոնի, բազմաթիւ հանդիպումները կամ հեռախօսազանգերը Ատրպէյճանի ղեկավարի, նախագահի, կամ Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետի, մեզ համար պարզ է, չէ՞, որ այդ բոլոր խօսակցութիւնների, հանդիպումների հիմքում առաջին հերթին այսօր խաղաղութեան պայմանագիրն է՝ Հայաստան-Ատրպէյճան», ըսաւ Արայիկ Յարութիւնեանը:

Յարութիւնեանի գլխաւորած պատուիրակութիւնը անցեալ շաբաթ Հայաստան կը գտնուէր, տարբեր բարձրաստիճան պաշտօնեաներու, այդ շարքին՝ Հայաստանի վարչապետին հետ հանդիպումներուն ընթացքին փորձած են պարզել, թէ ինչ կը բանակցին Արցախի հարցով:

Արեւմուտքը, որ աշխոյժ է Հայաստան-Ատրպէյճան խաղաղութեան հաստատման գործով, կը ստորադասէ ղարաբաղեան խնդիրը, եւ նպաստաւոր առաջարկներ չի ներկայացներ, ըսաւ Արայիկ Յարութիւնեանը:

«Միջազգային խաղացողները, որոնք փորձում են Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ խաղաղութեան այդ բանաձեւի կամ այմանագրի հետ կապուած իրենց ծառայութիւնները մատուցել, արցախեան խնդիրը ստորադասում են եւ, բաց պէտք է ասենք մեր հասարակութեանը, այդքան էլ նպաստաւոր առաջարկութիւններ չեն ներկայացնում», նշեց Արցախի Նախագահը:

«Մենք պայքարելու ենք Արցախի ժողովրդի ինքնորոշման իրաւունքի կարեւոր այդ կարգի շրջանակներում եւ պէտք է նաեւ հաստատենք, որ այն որեւէ կապ չունի տարածքային ամբողջականութեան հետ», շեշտեց Արցախի Նախագահը:

ՀՀ Նախագահ Վահագն Խաչատուրեան Հանդիպած է Պուլկարիոյ Հայ Համայնքի Ներկայացուցիչներուն Հետ

Նախագահ Վահագն Խաչատուրեան Պուլկարիոյ հայ համայնքի ներկայացուցիչներուն հետ հանդիպումի ընթացքին

Պուլկարիոյ Հանրապետութիւն կատարած պետական այցի շրջանակներուն մէջ Նախագահ Վահագն Խաչատուրեան հանդիպած է Պուլկարիոյ հայ համայնքի ներկայացուցիչներուն հետ:

Հանդիպման ընթացքին Նախագահը հակիրճ ամփոփած է Պուլկարիա կատարած պետական այցին արդիւնքները, անդրադարձած է ներկայիս Հայաստանի եւ տարածաշրջանին մէջ առկայ զարգացումներուն, Արցախի հակամարտութեան կարգաւորման հիմնախնդիրին: Նախագահը կարեւորած է այս օրերուն Հայաստանի մէջ տեղակայուած ԵՄ դիտորդական առաքելութեան իրականացումը:

«Մենք մեր գործընկեր երկրների աջակցութեան կարիքն ունենք: Խօսքը գնում է ԵՄ աջակցութեան մասին, որի հիմնական նպատակն է Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի սահմանային վէճի խնդիրն արձանագրել եւ հետագայում վերահսկողութիւն իրականացնել:

«Մենք յոյս ունենք, որ դիտորդական առաքելութիւնը մեզ կ'օգնի արձանագրել այն խախտումները, որոնք տեղի են ունեցել Ատրպէյճանի կողմէ եւ դրանք կը ներկայացնի միջազգային ատեաններում, որից յետոյ պահանջը՝ զօրքերը հետ քաշելու վերաբերեալ, իրականութիւն կը դառնայ: Այս առումով ե՛ւ Պուլկարիայի, ե՛ւ ԵՄ անդամ այլ երկրների օգնութիւնը շատ կարեւոր է մեզ համար,- ըսած է Նախագահ Խաչատուրեանը: -Ատրպէյճանը յայտարարում է, որ մենք ցանկութիւն ունենք իրենց տարածքային ամբողջականութիւնը չճանաչել, իրենց տարածքները գրաւել: Մենք երբեւիցէ այդպիսի ցանկութիւն չենք ունեցել: Մեր ցանկութիւնն է ապրել խաղաղ», ըսած է Նախագահը:

Հանդիպման ընթացքին Նախագահ Խաչատուրեան անմիջական մթնոլորտի մէջ հանգամանալից պատասխանած է համայնքի ներկայացուցիչներու բարձրացուցած հարցումներուն, որոնք կը վերաբերէին հայ-թրքական յարաբերութիւններուն, Հայաստանի ուժանիւթային մարտահրաւէրներուն եւ Հայաստանի արտաքին ու ներքին քաղաքականութեան, տնտեսական ու հասարակական կեանքի տարբեր ոլորտներուն:

ԵԱՀԿ Կարիքներու Գնահատման Խումբը Այցելած է Սիւնիքի Մարզ

ԵԱՀԿ կարիքներու գնահատման խումբը այցելած է Սիւնիքի մարզ, հանդիպած է մարզպետարանի ներկայացուցիչներուն հետ:

Հանդիպման ընթացքին ԵԱՀԿ պատուիրակութեան ներկայացուած են Սեպտեմբեր 13-ին Ատրպէյճանի զինուած ուժերուն կողմէ Հայաստանի Հանրապետութեան ինքնիշխան տարածքին հանդէպ իրականացուած վերջին յարձակման հետեւանքները:

ԵԱՀԿ ներկայացուցիչները այցելած են նաեւ սահմանամերձ բնակավայր՝ ծանօթանալու իրավիճակին:

ԵԱՀԿ առաքելութիւնը Հայաստան կը գտնուի ԵԱՀԿ-ի մէջ նախագահող Լեհաստանի ներկայացուցիչ գնդապետ Ռոպերթ Արքատիուշ Տքաչիքի գլխաւորութեամբ՝ պաշտօնական Երեւանի հրաւէրով:

Մինչեւ Տարեվերջ Պիտի Բացուի «Armsat-1» Արբանեակի Կառավարման Կեդրոն

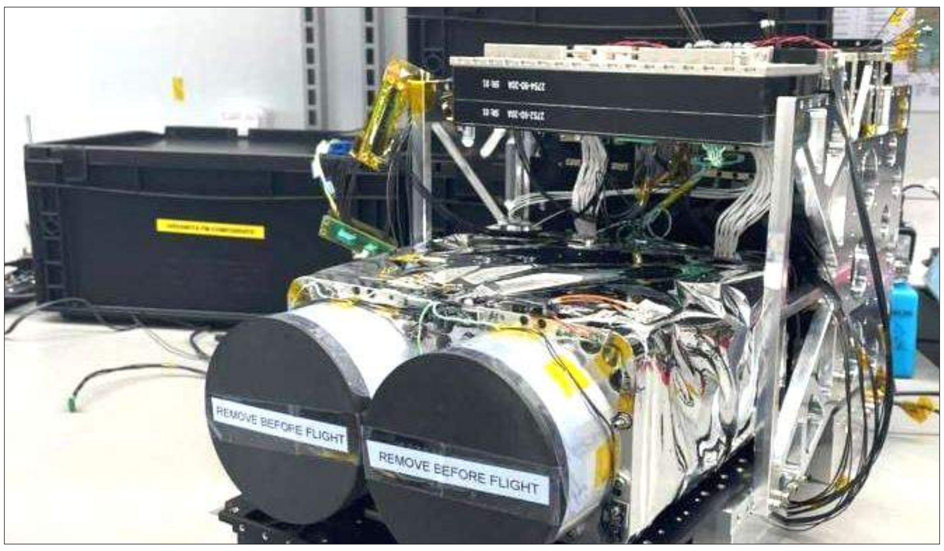

Հայաստանի՝ տիեզերք արձակուած առաջին արբանեակի՝ «ArmSat-1»-ի կառավարման կեդրոնը պիտի բացուի մինչեւ այս տարուան վերջ: Այս մասին ըսաւ ՀՀ բարձր արհեստագիտական արդիւնաբերութեան նախարարի տեղակալ Աւետ Պօղոսեանը:

«Մեր արբանեակը նախատեսուածի պէս թռնում է տիեզերական տարածութիւնում եւ ծրագրաւորուած թեսթային գործողութիւններ է անցնում: Այս պահին կարող եմ ասել, որ այդ գործողութիւնները տեղի են ունենում ժամանակացոյցից մի փոքր արագ, թեսթաւորումը մեր սպասածից աւելի դրական զարգացում ունի: Ինչ վերաբերում է արբանեակի հետ կապուած կառավարման կեդրոնին եւ միւս ենթակառուցուածքներին, ապա նոյնպէս վստահութիւն եմ յայտնում, որ նախատեսած ժամանակացոյցից շուտ այն կ'ունենանք: Այսինքն՝ մինչեւ տարուայ վերջ», պատասխանելով «Քաղաքացիական Պայմանագիր» խմբակցութեան պատգամաւոր Սարգիս Խանդանեանի հարցումին՝ ըսաւ Աւետ Պօղոսեանը:

Նախարարի տեղակալը նշեց, որ ֆինանսական միջոցները յատկացուած են, որոշումները կան, եւ մինչեւ տարուայ վերջ Հայաստանի մէջ պիտի ըլլայ արբանեակի կառավարման կեդրոն:

«Յատկացումները կան, աշխատանքները հէնց հիմա էլ ընթացքի մէջ են: Տարեվերջից մի փոքր էլ շուտ բոլորս բացմանը ներկայ կը գտնուենք», եզրափակեց Պօղոսեան:

Հայաստանի առաջին արբանեակը «ArmSat-1»-ը տիեզերք արձակած է 2022 թուականի Մայիս 25-ին: Կը նշուի, որ «ArmSat-1»-ի հաղորդած տեղեկութիւնները հասանելի պիտի ըլլան միայն Հայաստանի Հանրապետութեան: Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան յայտնած էր, որ արբանեակին ուղարկած տուեալները Հայաստանի մէջ պիտի օգտագործուին սահմանները հսկելու, արտակարգ իրավիճակները կանխարգելելու եւ կառավարելու, շրջակայ միջավայրը պահպանելու, քաղաքաշինութեան, ճանապարհաշինութեան, երկրագիտութեան եւ այլ ոլորտներուն մէջ: Արբանեակի արձակումը կատարուած է հայկական պետական «Կէոքոսմոս» եւ սպանական «SANTLATIS» ընկերութիւններու համատեղ աշխատանքին շնորհիւ:

Կոնստանդին Զաթուլինի Հայաստան Այցը Համարուած է Անցանկալի

Ռուսիոյ Պետտումայի պատգամաւոր Կոնստանդին Զաթուլին

Ռուսիոյ Պետտումայի պատգամաւոր Կոնստանդին Զաթուլինի Հայաստան այցը համարուած է անցանկալի: Այդ մասին Զաթուլին գրած է Թելեկրամով՝ հրապարակելով Հայաստանի Ազգային Ժողովին նամակը:

Նամակին մէջ մասնաւորապէս կը նշուի. «ՀՀ Ազգային Ժողովի ղեկավարութեան անունով կը յայտնենք, որ, ցաւօք, Հայաստանի Հանրապետութեան մասին վերջին շրջանի Ձեր յայտարարութիւնները կը վնասեն մեր պետութիւններու բարեկամական եւ դաշնակցային յարաբերութիւններու զարգացման: Այս մէկով պայմանաւորուած, ապագային Ձեր այցը Հայաստանի Հանրապետութիւն կը համարուի անցանկալի»:

Կոնստանդին Զաթուլինը սա վիրաւորական քայլ գնահատած է՝ նշելով, որ անակնկալի եկած է:

Յիշեցնենք, որ իր հրապարակային հարցազրոյցներուն մէջ Զաթուլին բազմիցս մեղադրած է ՀՀ իշխանութիւնը 44-օրեայ պատերազմի պարտութեան համար:

Աւելին՝ ներխուժելով Հայաստանի ներքաղաքական կեանք՝ Զաթուլինը մէկ անգամ չէ, որ բարձրաձայնած է, թէ Նիկոլ Փաշինեանը պէտք է հեռանայ: Զաթուլին հաստատած էր նոյնիսկ ՀՀ իշխանութիւնները մեղադրել հայ-ռուսական յարաբերութիւններուն մէջ սեպ խրելու համար: Իսկ Հայաստան կատարած վերջին այցելութեան ժամանակ «Երկիր Մեդիա»-ին տուած հարցազրոյցին ընթացքին ան մեղադրած էր վարչապետը ՀՀ ինքնիշխան տարածքով «միջանցք» ստորագրելու համար: «Հնարաւոր միջանցքի շուրջ հարցերը պէտք է տալ ստորագրողներուն, «միջանցքը» ստորագրած է Փաշինեանը», ըսած էր Զաթուլին:

Հայաստան Արդիական Զինատեսակներու Որոնումին Մէջ

Շարունակուած էջ 1-էն

րը, որոնք, ըստ Միացեալ Նահանգներու պնդումներուն, վերջերս սկսած են օգտագործուիլ Ուքրանիոյ պատերազմի ընթացքին: Իրանեան ԱԹՍ-ները մէկ անգամ օգտագործման համար են: Թիրախին հարուածելէ ետք, անոնք կը փճանան եւ անոր համար ալ կը կոչուին «քամաքազի», այսինքն ինքնասպանական ԱԹՍ-ներ:

Իրանէն զինատեսակ գնելու հարցը Հայաստանի համար կրնայ դառնալ խնդրայարոյց: Միացեալ Նահանգները վստահաբար լաւ աչքով պիտի չնայի նման գործարքներուն, նկատի առնելով Իրանի դէմ հաստատուած խիստ պատժամիջոցները: Մինչեւ օրս, Արեւմուտքը չէ առարկած Երեւանի եւ Թեհրանի միջեւ գոյութիւն ունեցող տնտեսական կապերուն, նկատի ունենալով Հայաստանի աշխարհագրական կացութիւնը, երբ ան կը գտնուի դրացի երկիրներուն կողմէ շրջափակման մէջ: Սակայն, տնտեսական կապերէն ռազմական գործակցութեան անցումը Արեւմուտքի կողմէ հաւանաբար արժանանայ հակազդեցութեան:

Ոմանք յոյս ունին, որ կարելի է զէնք ապահովել նաեւ Ամերիկայէն ու Եւրոպայէն: Սակայն, այս պարագան քիչ հաւանական կը թուի, նկատի ունենալով որ, Հայաստան մաս կը կազմէ ՆԱԹՕ-ի հակառակորդ՝ ՀԱՊԿ-ի ռազմական դաշինքին եւ իր տարածքին վրայ կայ ռուսական ռազմակայան:

Մինչեւ օրս, Հայաստան պաշտօնապէս ո՛չ կը հաստատէ եւ ոչ ալ կը հերքէ պաշտպանութեան ոլորտին վերաբերող հրապարակումները: Սակայն յստակ է որ, Երեւան այլեւս կաշկանդուած չզգար մէկ աղբիւրէ զէնք գնելու եւ ոչ ալ ռազմավարական դաշնակիցը վշտացնելու հարցով: Ներկայիս, Հայաստանի տարածքային ամբողջականութիւնն է որ վտանգուած է ու հարցական տակ դրուած անոր անկախութիւնը: Նման պայմաններուն տակ ժամանակ չկայ յապաղելու եւ կամ այլոց դիւրազգացութիւնները նկատի առնելու:

Արցախեան 44-օրեայ պատերազմի ընթացքի պարզուած երեւոյթները եկան ցոյց տալու որ, երկար տարիներ Հայկական բանակը մատնուած է անտեսումի: Այն ժամանակ երբ թշնամի երկիրը միլիարաւոր տոլարներ ծախսած է իր բանակը ուժեղացնելու համար, Հայաստան նոյն նպատակին համար ծախսած է համեմատաբար շատ փոքր գումար, իսկ անոնց մէկ մասը վատնուած է փտածութեան ու կաշառակերութեան պատճառաւ: Այսպիսով, խախտուած է Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի բանակներուն միջեւ հաւասարակշռութիւնը, որ գոյութիւն ունեցած է մինչեւ 2000 թուականը: Անկէ ետք Ատրպէյճանի ռազմական ծախսերը տասնապատիկ աւելցած են, իսկ Հայաստանինը մնացած է նոյն տեղը:

Կառավարութիւնը այժմ կը փորձէ վերականգնել իրավիճակը: 2023 տարու պիւտճէով պաշտպանութեան ոլորտի յատկացումները աւելցած են 400 միլիոն տոլարով, հասնելու համար 1.2 միլիար տոլարի, որ աննախընթաց է անկախ Հայաստանի պատմութեան մէջ:

Ներկայիս Հայաստան կը գտնուի արդիական զինատեսակներու որոնումին մէջ ու կը փորձէ մատակարարման այլընտրանքային աղբիւրներ գտնել՝ սեղմ ժամանակուայ ընթացքին: Այս գործընթացը սակայն կը կարօտի տարիներու, իսկ Հայաստանի համար այդ ժամանակը բաւականին սուղ է իսկ ճանապարհը վտանգներով լի:

Գ. ԽՈՏԱՆԵԱՆ
«ՄԱՍԻՍ»

Մենք Պէտք է Հայերուն Ռազմական Աջակցութիւն Ցուցաբերենք

Շարունակուած էջ 1-էն

տաքին գործերու նախարար Քաթրին Քոլոնային ըսած է.

Ինչպէ՞ս հաւատալ այն Եւրոպային, որ մէկ կողմէ քաղաքացիական առաքելութիւն կ'ուղարկէ Հայաստան, իսկ միւս կողմէ՝ կ'ամրապնդէ իր համագործակցութիւնը Ատրպէյճանի հետ՝ ուժանիւթի ոլորտին մէջ: Եւրոյանձնաժողովի նախագահ Ուրսուլա վոն տեր Լէյէնի ներկայացմամբ՝ Ատրպէյճանը վստահելի գործընկեր է», ըսած է Պուայէն ու ընդգծած, որ կազը, որ կը պատրաստուի շահագործելու Ատրպէյճանը, իրականութեան մէջ Ռուսիոյ է:

«Եւ հարկ է ըսել, որ Ռուսիան ու Ադրպէյճանը կը համագործակցին ու կը հասկնան իրար. Փութին կը փափաքի նոր աշխարհագրութիւն ստեղծել, Ալիեւը՝ չեղարկել պատմութիւնը: Եւ բոլորս այսօր վկան ենք այս իրողութեան:

Տիկին նախարար, հարկ է պատժամիջոցներ կիրառել Ատրպէյճանի նկատմամբ: Մեր ձեռքը պիտի չդողայ հակադրուելու Ատրպէյճանի խաւիարային դիւանագիտութեան: Մենք պէտք է նպատակադրուինք հայերուն ռազմական աջակցութիւն ցուցաբերելու, ինչպէս ըրած ենք Մալիի մէջ: Այն ինչ ըրած ենք Մալիի համար, ինչո՞ւ չընենք Հայաստանի համար: Ու եթէ պատժամիջոցներ չկիրառենք Ատրպէյճանի նկատմամբ, անով պիտի նպաստենք հայերու բնաջնջման ու նոր ցեղասպանութեան: Հայերը կը սպասեն յստակ ու իրական օգնութեան»:

Ինչի Մասին Էր Իրանի Արտգործնախարար

Շարունակուած էջ 2-էն

Առաւել ստոյգ, թէ յատկապէս որ տրամաբանութիւնն է գերակշռում Թեհրանի աննախադէպ ձեւակերպումներում, թերեւս հնարաւոր կը լինի ասել միայն բաւականին խորհրդապահական տեղեկատւութեան որոշակի պաշար տնօրինելու դէպքում: Դատելով հրապարակի վրայ եղած տեղեկատւութեան համադրումից, հնարաւոր է եզրակացնել, որ Հայաստան-Արեւմուտք սերտ գործակցութիւնը մտահոգում է Թեհրանին իր անվտանգութեան մարտահրաւէրի, այսինքն բաւականին խորը ստորիճան:

Եզրակացութիւն, որ ամուր է թւում յատկապէս Ռուսաստանի հետ Իրանի աննախադէպ խորը գործակցութեան առկայութեան պայմաններում: Բոլոր պարագաներում, անկասկած է, որ Երեւանն ու Թեհրանը պէտք է անցնեն առաւել կոնկրետ եւ անկեղծ խօսակցութեան, եթէ իհարկէ չեն անցել դրան եւ Աբդոլահիանի չյայտարարուած իրանեան այցն այդ մասին չէր: Միւս կողմից, Հայաստանն իհարկէ երբեք դէմ չի եղել եւ թերեւս դէմ չի լինի հաշուի առնել Իրանի անվտանգութեան մտահոգութիւնը: Պարզապէս Հայաստանն ամէնից առաջ ունի իր եւ Արցախի սեփական մտահոգութիւն, ու բարդագոյն աշխարհաքաղաքական պայմաններում «խաչաձեւ» կրակի տակ այդ մտահոգութիւնը առաջացնող ռիսկերը բազմակողմ կառավարելու հրամայական:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

Ռուսաստան Մտահոգիչ կը Նկատէ

Շարունակուած էջ 1-էն

ցով ստանձնած պարտաւորութիւնները»:

«Կը փափաքինք յիշեցնել, որ մեր երկիրն էր, որ դադրեցուց պատերազմը 2020 Թուականի Նոյեմբերին, ուղարկեց խաղաղապահներ, որոնք խաղաղութիւն եւ կայունութիւն բերին տարածաշրջան եւ մինչ օրս վճռական ներդրում ունին Պաքուի եւ Երեւանի միջեւ գինուած միջադէպերու կարգաւորման գործին մէջ», յայտնած է Մարիա Զախարովան:

Ըստ Ռուսիոյ Արտաքին Գործերու Նախարարութեան, արտաքին ուժերը կը փորձեն հասնիլ ռուսական խաղաղապահ առաքելութեան դուրսբերման Ղարաբաղէն, ինչ որ կրնայ ապակայունացնել Հարաւային Կովկասը: «Հաշուի չ'առնուիր խնդիրին տարածաշրջանային առանձնայատկութիւնը, ոչ ալ յատուկ զգայնութիւնը: Ուաշինկթընի եւ Պրիւքսէլի իրական նպատակները ոչ թէ փոխզիջումային եւ հաւասարակշռուած լուծումներն են, այլ՝ ինքնագովազդը եւ Ռուսիան Հարաւային Կովկասէն դուրս մղելը», ըսած է Զախարովան՝ յաւելելով. «Յաճախակի դարձած են Եւրոմիութեան, ԵԱՀԿ-ի եւ Ֆրանսայի քօղին տակ արեւմտեան էմիսարներու ժամանումները Հայաստան: Յառաջ կը մղուին հապճեպ յօրինուած նախաձեռնութիւններ, որոնք հաշուի չեն առներ տարածաշրջանի ամբողջ բնակչութեան շահերը»:

Ըստ Զախարովայի, Մոսկուան կը շարունակէ աշխատիլ Երեւանի եւ Պաքուի հետ՝ ի շահ անոնց յարաբերութիւններու համապարփակ կարգաւորման, այդ շարքին՝ հաղորդակցութեան ուղիներու ապաշրջափակման, սահմաններու սահմանազատման, խաղաղութեան պայմանագրի համաձայնեցման ուղղութեամբ: «Խաղաղութեան հասնելու համար անհրաժեշտ է երկու կողմերու քաղաքական կամքն ու համաձայնութիւնը», ըսած է Ռուսիոյ Արտաքին Գործերու Նախարարութեան խօսնակը:

Հնդկական Կողմը Կը Հաստատէ

Շարունակուած էջ 1-էն

մէն յետոյ նախարար Ռաճնաթ Սինգհը Թուիթըրով գրած էր՝ «չփումը հրաշալի անցած է», առանց յաւելեալ մանրամասնութիւններու:

Հայկական կողմը եւս մանրամասնութիւններ չէր հաղորդած, պաշտօնական հաղորդագրութեամբ միայն նշուած էր, որ «քննարկուածեն համագործակցութեան ընդլայնման հնարաւորութիւնները, երկկողմ ռազմական եւ ռազմատեխնիկական համագործակցութեան շարք մը հարցեր»:

Հնդկական մամուլը, սակայն, յղում ընելով իր աղբիւրներուն, կը պնդէ, որ ռազմատեխնիկական համագործակցութիւնը կրնայ ընդարձակուիլ՝ նոր սպառազինութիւններու ձեռքբերման հաշուոյն:

«The Print» պարբերականը մասնաւորապէս կը պնդէ, որ Հայաստանը այժմ հետաքրքրուած է յատկապէս հնդկական արտադրութեան «Akash» հակաօդային պաշտպանութեան համակարգով եւ հարուածային անօդաչու թռչող սարքերով:

Աւելի վաղ ալ՝ անցեալ ամիս, հնդկական մամուլը հաղորդած էր, որ կողմերը մօտ 250 միլիոն տոլարի գործարք կնքած են, որով Հնդկաստանը պէտք է յառաջիկայ ամիսներուն հայկական բանակին հակահրասայլային հրթիռներ, ինչպէս նաեւ համազարկային կրակի համակարգեր՝ «Pinaka»-ներ մատակարարէ:

Բաց աղբիւրներուն մէջ առկայ տեղեկութիւններուն համաձայն՝ այդ համակարգերը հնդկական բանակի զինանոցին մէջ յայտնուած են 2000-ականներու սկիզբը՝ փոխարինելով խորհրդային արտադրութեան հրետանային միջոցները՝ մասնաւորաբար «Կրատ» կայանքները:

Հնդկական աղբիւրներուն փոխանցմամբ՝ Հայաստանին վաճառուած համակարգերէն մէկուն հեռահարութիւնը կը հասնի 37,5, միւսինը՝ 45, երրորդինը՝ 75 քիլոմեթրի: Վերջին տարբերակը կը համարուի երեքէն ամենաառաջադէմը, ունի ներքին նաւարկման համակարգ, արբանեակային նաւարկման ուղեցոյց, ինչ որ հնարաւորութիւն կու տայ խոցելու հակառակորդը մեծ հեռաւորութեան վրայ: Ըստ հնդկական աղբիւրներու՝ այդ համակարգերէն իւրաքանչիւրը ի վիճակի է 44 վայրկեանի մէջ 12 հրթիռ արձակելու, որոնք նախատեսուած են հակառակորդին անձնակազմը, ծանր տեխնիկան, ինչպէս նաեւ հրամանատարական կէտերը խոցելու համար:

Հայաստանի Պաշտպանութեան Նախարարութիւնը այս գործարքներուն մասին տեղեկութիւնները առայժմ չէ հերքած, բայց եւ չէ հաստատած: Եթէ համագործակցութիւնը հաստատուի, Հայաստանը պիտի դառնայ օտարերկրեայ առաջին պետութիւնը, որ իր բանակը որոշած է համալրել է հնդկական այս զինատեսակով:

Massis Weekly

Volume 42, No. 40 Saturday, October 29, 2022

International Association of Genocide Scholars Condemns Azerbaijan's Actions

IAGS
INTERNATIONAL ASSOCIATION OF
GENOCIDE SCHOLARS

The International Association of Genocide Scholars Executive Board has strongly condemned Azerbaijan's invasion of the Republic of Armenia and the ongoing aggression against the Armenian people in the Republic and in Artsakh (Nagorno Karabakh) and expressed concern about the risk of genocide against the Armenian population of that entity.

On 13 September 2022, Azerbaijan launched an attack on the sovereign territory of the Republic of Armenia. Using heavy artillery as well as multiple rocket launchers and attack drones, the Azerbaijani forces shelled the cities and towns of Vardenis, Goris, Ishkanasar, Kapan, Sotk, Artanish, and Jermuk and the surrounding villages in the Republic of Armenia. This attack resulted in over 210 confirmed deaths of Armenian soldiers and numerous civilian deaths and injuries.

While a tenuous ceasefire still holds, Azerbaijan's violence continues, including allegations of executions of Armenian prisoners of war. Over 7,000 civilians have been displaced, and civilian homes and local infrastructure destroyed in an attempt to ethnically cleanse Armenians from a large portion of the Republic of Armenia.

"Significant genocide risk factors exist in the Nagorno-Karabakh situation concerning the Armenian population. Noting in particular that this violence occurs in the context of a prior genocide against ethnic Armenians in 1915 – 1923 by the Ottoman Empire" (which became Turkey), and the continued relationship between Turkey and Azerbaijan. In 1920, Turkey sought to disarm the Armenians and arm the Azerbaijanis, resulting in conflict, Armenian exodus, and atrocities against Armenians in an Azerbaijani offensive. Turkey continues to support Azerbaijan in the Nagorno Karabakh conflict (including through the provision of drones and mercenaries)." the genocide scholars said in a sattement.

They noted that Turkish President Erdogan has referred to the Armenians as 'occupiers', despite centuries of history of Urartians and their descendants, the Armenians, in the region.

"The current violence is part of a lengthy, related process of violence by the Azerbaijani regime against the in-

Continued on page 3

Defense Cooperation Between Armenia and India Expected to Get Major Uplift: India Narrative

Indian news and views website India Narrative has published an article about the recent visit of Armenian Defense Minister Suren Papikyan to India.

The article says that the defense cooperation between Armenia and India is expected to get a major uplift after the visit of a high-level delegation from Armenia to Gujarat's Gandhinagar for DefExpo 2022. It also says that during the meeting with his Indian counterpart Rajnath Singh, Armenian Defense Minister Suren Papikyan focused on the possibilities of expanding bilateral military and military-technical cooperation between the two countries.

"Papikyan and accompanying interlocutors also spent quite a bit of time touring the exhibition booths at Asia's largest defense event, familiarizing themselves with the presented exhibits and having discussions with the managers of a number of companies", the article says, stating that the significant visit took place amid the latest military escalation between Armenia and Azerbaijan.

India Narrative says India has maintained a consistent position with regard to the situation in the Caucasus

Continued on page 3

Consulate General of Iran Opened in Kapan

KAPAN — On October 21, Minister of Foreign Affairs of Armenia Ararat Mirzoyan and Foreign Minister of Iran Hossein Amir Abdollahian participated in the opening ceremony of the Consulate General of the Islamic Republic of Iran in Kapan.

In his welcoming remarks Foreign Minister Mirzoyan said. "Today is remarkable in the history of Armenian-Iranian friendly relations. I am confident that the establishment and effective operation of the Consulate General of Iran will give a new quality to the special relations between the two countries, will promote bilateral cooperation and will contribute to the development of Armenian-Iranian ties".

Mirzoyan assured that the decision of the Iranian authorities to open a Consulate General in the Syunik region – the pillar of Armenia, is deeply acknowledged and highly appreciated. He reiterate the intention of the Armenian side to establish a Consulate General in Tabriz.

"The Islamic Republic of Iran has always been and remains an im-

Continued on page 4

Armenia's Satellite Control Center to Open by Yearend

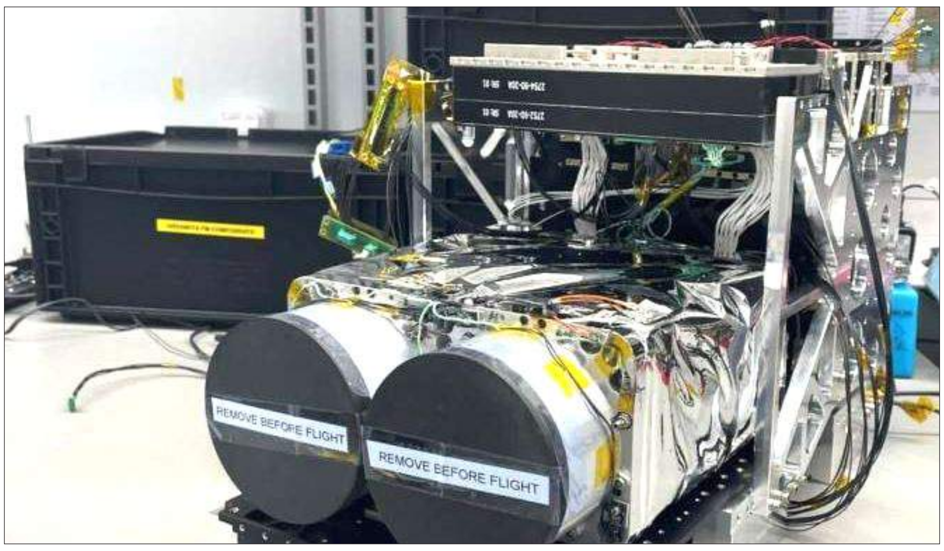

YEREVAN — The control center for the Armenian ArmSat-1 satellite will be opened by yearend, the Deputy Minister for High Tech Industry Avet Poghosyan said.

"Our satellite is operating in space as expected and is passing planned tests. At this moment I can say that these tests are being completed ahead of schedule and the tests have more positive developments than expected. As to the satellite control center and other infrastructures, I am sure that we will have it ahead of schedule as well. That is, by yearend," Poghosyan said in parliament.

The Deputy Ministry was in the Parliament to present the draft law on ratification of the Convention of the Commonwealth of Independent States on Cooperation in the field of Exploration and Use of Outer Space for Peaceful Purposes.

Poghosyan said under the Convention it will be possible to cooperate in the fields of satellite navigation system, technologies and related services.

The Minister said it will also give an opportunity to use the results of space activities in various spheres of social-economic development, to protect the space environment.

Arayik Harutiunyan: Russia Main Guarantor of Nagorno-Karabakh's Security

STEPANAKERT — Russia remains the main guarantor of Nagorno-Karabakh's security and "de facto independence," Arayik Harutiunyan, the Karabakh president, said late on Thursday.

Harutiunyan also said that a planned peace treaty between Armenia and Azerbaijan cannot force the Karabakh Armenians to give up their right to self-determination.

"We have to tell our public that international players that are trying to offer their services with regard to that formula or treaty are not quite making beneficial proposals," Harutiunyan told Karabakh television. "But this will not prevent us from using the important norm about peoples' right to self-determination in accordance with the UN charter, and our struggle will be within the framework of that norm."

Harutyunyan said the conflict is no longer an Armenia-Azerbaijan or Artsakh-Azerbaijan issue.

'Unfortunately, the conflict has much deeper roots. Turkey has begun to play a much bigger role in the region than before the 2020 war. Therefore, we expect more reliable guarantees from the Russian Federation. Of course, we welcome the international community's involvement, which is important in our future talks and relations with Azerbaijan, but I want to say explicitly that the future of Artsakh without Russian guarantees is questionable," Harutyunyan added.

He noted in that regard that the peace treaty is "on the agenda" of the United States, France and the European Union.

"Generally speaking, I don't imagine the future of Artsakh without the presence of the Russian Federation in the form of a peacekeeping contingent or another mission," stressed Harutiunyan.

Asked about what to expect in 3 years, when the term of the Russian peacekeeping forces in Artsakh expires Harutyunyan said Artsakh expects an extension of the peacekeeping mission or another format to ensure its security.

'It seems to me that the Russian leadership will announce it in some time," Harutyunyan said.

"Artsakh has the Defense Army and the Defense Ministry; we will continue to improve our self-defense capabilities. Armenia has no armed units on the territory of Artsakh. The defense of Artsakh is handled by the Defense Army and our other power structures. We will continue making Artsakh a fortress," Harutyunyan said.

Freedom House Ranks Armenia as a Free Country

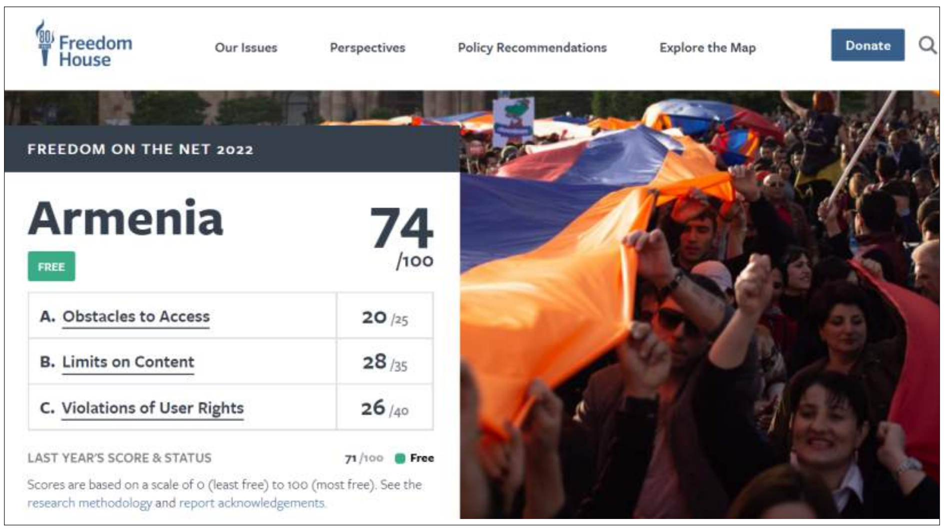

WASHINGTON, DC — The Freedom House has ranked Armenia as a "free" country in its annual Freedom on the Net 2022 report, despite the fact that global internet freedom has now declined for 12 straight years.

Armenia's neighbor Georgia is also a "free" country, Azerbaijan and Turkey are ranked as "not free." Armenia's southern neighbor Iran is "partly free."

Freedom House gave Armenia an overall score of 74 out of 100 points this year, classifying the country as having a "free" internet and marking an improvement of three points since last year. It is the fifth year in a row that Armenia has had a "free" internet, according to Freedom House.

"Internet freedom in Armenia improved during the coverage period (June 2021–May 2022), largely due to the lifting of restrictions on the free flow of information that the government implemented" during the 2020 Karabakh war, this year's report said.

"Additionally, (Armenian) media outlets faced less significant cyberattacks than they did in the previous coverage period," it continued, adding that the Armenian government has also scrapped proposed amendments to the criminal code that would have criminalized "grave insults."

Ruben Vardanyan to Assume the Post of Artsakh State Minister

STEPANAKERT — Philanthropist and businessman Ruben Vardanyan announced on Thursday his decision to take up the second-highest post in Nagorno-Karabakh's leadership, saying that he will help the Armenian-populated territory confront grave challenges facing it.

"At the beginning of November, I will officially assume the position of Artsakh (Karabakh) state minister, and at that time I will present our strategic goals and priority issues requiring solutions and also inform about the first steps to be taken," he said in a statement posted on Facebook. "Until the end of October, I will continue meetings aimed at forming our team and our plans."

Born and raised in Yerevan, Vardanyan moved to Russia in 1985 and made a big fortune there in the 1990s. He rose to prominence as a co-founder and chief executive of Russia's most famous investment bank, Troika Dialog.

Vardanyan, 54, also has major business interests in Armenia, notably one of the country's largest commercial banks. Forbes magazine estimates his total assets at $1.3 billion.

Over the last 15 years, Vardanyan has increasingly financed charitable projects in Armenia, including the construction of a 5.7-kilometer cable car line leading to the medieval Tatev Monastery. Together with two other Armenian Diaspora philanthropists, he also set up in 2015 the Aurora Prize for Awakening Humanity, an annual international award in memory of the victims of the 1915 Armenian genocide in Ottoman Turkey.

Vardanyan received Armenian citizenship in June 2021 and is understood to have mostly lived in his home country since then.

On September 1, 2022 the tycoon announced that he has decided to renounce his Russian citizenship and move to Karabakh. He said that after the 2020 Armenian-Azerbaijan war "many people in Artsakh started feeling that they have been abandoned."

He noted that the one and a half months of meetings with the people of Artsakh,, its political and public figures, representatives of various communities and social groups have convinced him that the people support his candidacy for the post of the State Minister and want to see him as a responsible leader who will rally all the healthy forces around him and lead the real work to pull the country out of crisis.

"I believe that after the 2020 war, we, Armenians of the whole world, must be together with Artsakh," Vardanyan said, adding that after settling in Karabakh he will move all his assets in Russia to his family fund.

"I realize that there is no more time to think [about the proposal] for a long time, and in this situation I have no other way than to stand with the people of Artsakh and take my share of responsibility for the future of Artsakh," Vardanyan said in his statement.

US State Department Official Visits Armenian-Azeri Border Region

YEREVAN — The U.S. Embassy in Yerevan said on Monday that Mark Cameron, the director of the department's Office of Caucasus Affairs and Regional Conflicts, travelled to Gegharkunik province to meet with the commander of an Armenian army corps stationed in the area and "observe the situation on the Armenian-Azerbaijani border."

A statement released by the embassy said Cameron also visited the border village of Sotk which was heavily shelled by Azerbaijani forces during the September 13-14 hostilities.

"During his visit, he underscored the continued U.S. support for Armenia's sovereignty, and lasting peace in the South Caucasus," added the statement.

The U.S. State Department publicly urged Azerbaijan on September 26 to return troops to their initial positions.

Project Kharpert 2022: "Historical Map of Kharpert, 1914"

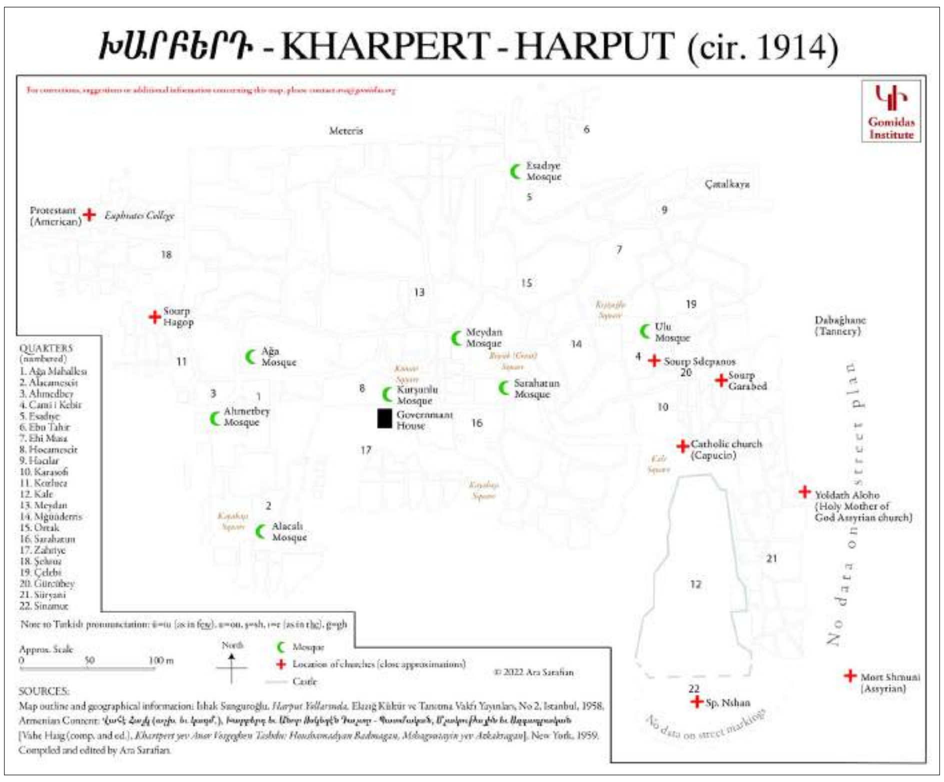

Gomidas Institute has announced the release of a historical map of Kharpert city (cir 1914; comp. and ed. Ara Sarafian). This work is primarily based on Ishak Sunguroglu, "Harput Yollarinda" (Elazig Kültür ve Tanitma Vakfi Yayinlari, No 2, Istanbul, 1958), Վահէ Հայկ (աշխ. եւ կազմ.), «Խարբերդ եւ Անոր Ոսկեղէն Դաշտը,» *(New York, 1959),* as well Ara Sarafian's fieldwork in the region.

"Historical Map of Kharpert, 1914" is an integrated map that shows Kharpert [Harput] as a multi-cultural city prior to the First World War. According to the 1913 survey of the Armenian Patriarchate of Constantinople, the population of Kharpert consisted of 13,662 people. This figure included 4,248 Armenians (2,888 Apostolic, 225 Catholic, and 1,135 Protestant Armenians), 678 other Christians, and 8,736 Turks. There were an additional 2,807 Kharpertsi Armenians living in the United States and Egypt. The "other Christians" were mostly Assyrians. The Turkish ethnicity of the Muslim population is a problematic category, as many "Turks" were undoubtedly ethnic Kurds and others from the surrounding regions. The survey did not differentiate between the Sunni and Alevi components of the Muslim community, nor did it mention the number of Muslim Kharpertsies living in other parts of the Ottoman Empire and beyond.

This map has been produced as part of the Gomidas Institute's Project Kharpert 2022. For more information or support, please contact info@gomidas.org.

Project Kharpert 2022 initiative in launched, on the 100th anniversary of the final departure of hundreds of Armenian orphans from Kharpert (October 1922). These orphans were the remnants of the Armenian Genocide, who had been collected in the Kharpert region by American missionaries and Armenian church authorities between 1918-22. Most of these orphans were moved to Syria and Lebanon, while others were sent further afield. Thousands of their descendants live across the world today, with major concentrations in the United States, France and Argentina.

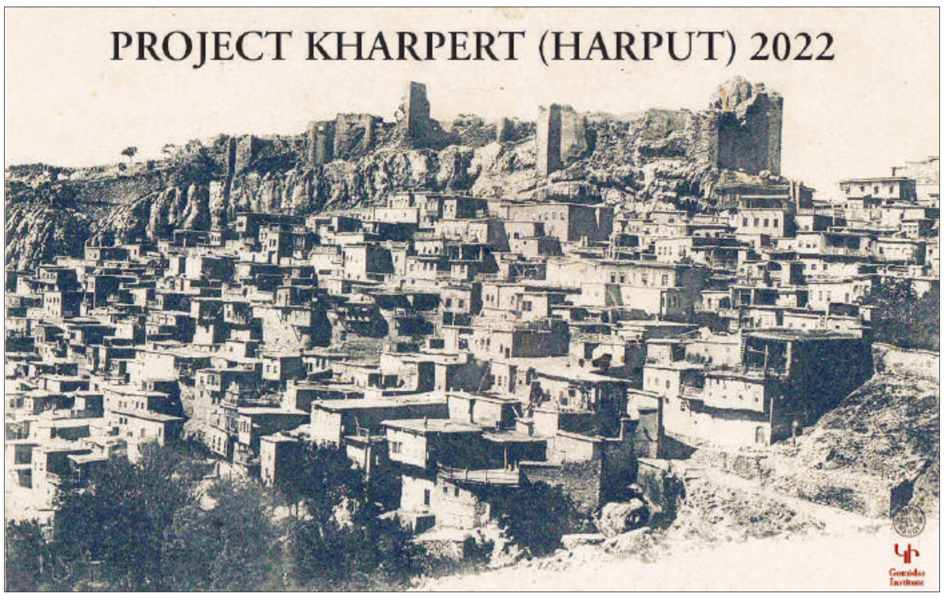

Project Kharpert 2022 is an initiative to work with Turkish authorities and civil society, and to publicly recognise the Armenian historical presence in the Kharpert region. While official Turkey may be reluctant to take such steps, there is support for such initiatives among ordinary people in Turkey and abroad.

The immediate focus of Project Kharpert 2022 is to mark the location of Armenian churches in the city. This would be part of a broader project that is already underway in the city today, with the renovation and rebuilding of Kharpert as a touristic centre.

Armenian Christians constituted around 40% of the population of Kharpert and its surrounding villages. They wielded significant social and economic influence and contributed to the prosperity of the region.

Armenia's Economic Activity in 9 Months of 2022 is Up 14.1%

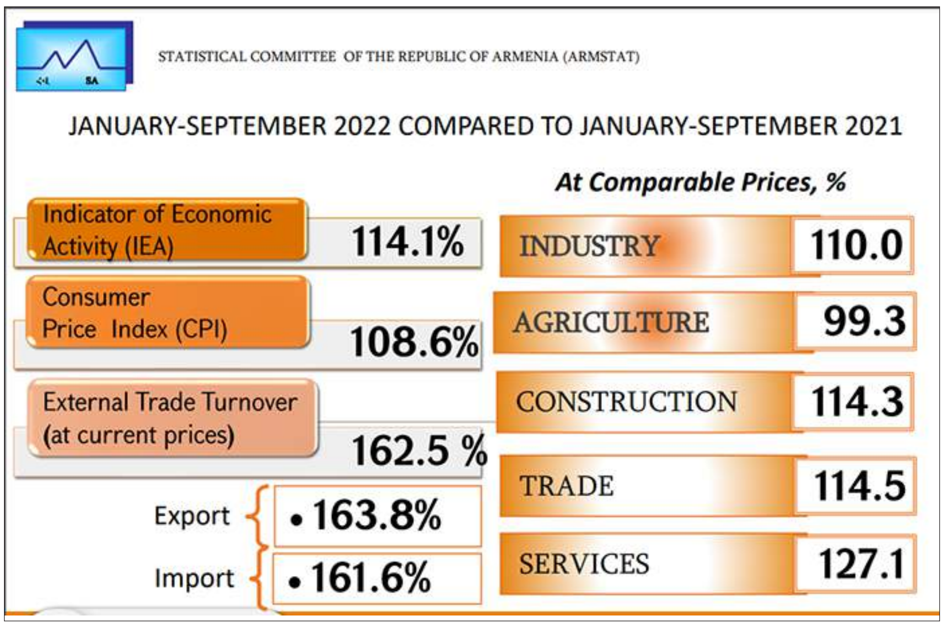

YEREVAN — Armenia's economic activity in the first 9 months of 2022 grew by 14.1% compared to the same period of 2021, according to the numbers, released today by the National Statistical Committee (NSC).

In September 2022 the growth, when compared to September 2021, was 14.6%, and 8.9% when compared to August 2022.

The industrial output grew by 10% to 1 trillion 882 billion drams. The growth in September 2022, compared to the same month of 2021 was 14.8%, but compared to August 2022 it was down 1.7%.

The construction sector grew by 14.3% to 300.2 billion drams. Compared to September 2021, the growth in September 2022 amounted to 14.6% and compared to August 2022 – to 8.8%.

According to the statistical data, the domestic trade turnover amounted to over 3 trillion drams having upped 14.5% from the frist 9 months of 2021. The index was up 20.7% in September 2022 when compared to September last year, and2.1% compared to August 2022.

The services sector (excluding trade) amounted to about 1.6 trillion drams, which is 27.1% higher than in the first nine months of 2021. In September 2022, compared to September 2021, the indicator increased by 26.3%, and compared to August 2022, it decreased by 4.7%.

The gross agricultural output decreased by 0.7% year-on-year to about 672.9 billion drams. No figures are available for September this year.

Armenia's foreign trade in January-September 2022 amounted to over $9.3 billion having surged by 62.5% from the same time span in 2021.

International Association of Genocide

Continued from page 1

digenous Armenian population of the South Caucasus," the scholars says, adding that "the current conflict has included the use of indiscriminate weapons, and civilian deaths and displacement."

"Azerbaijani authorities have been openly delivering hate speech against Armenians. Acts of incitement or hate propaganda have targeted Armenians," the Executive Board said.

The scholars reminded that the UN Committee on the Elimination of Racial Discrimination (CERD) has specifically noted that the following acts are risk factors for genocide:

Systematic and widespread use and acceptance of speech or propaganda promoting hatred and/or inciting violence against minority groups, particularly in the media

Grave statements by political leaders/prominent people that express support for affirmation of superiority of a race or an ethnic group.

Defense Cooperation Between Armenia and India

Continued from page 1

region, calling for a peaceful resolution of the conflict through diplomatic means right from the beginning of the hostilities.

"I presented the situation created as a result of the recent aggression of Azerbaijan and thanked for India's clear position in international platforms. I also invited my colleague to visit Armenia on an official visit," India Narrative quoted Papikyan as saying.

"With Turkey and Pakistan backing Azerbaijan to the hilt, Yerevan has been keen on building a strong strategic partnership with New Delhi. It all began with India supplying Armenia with four Swathi Weapon Locating Radars (WLRs) developed by the Defense Research and Development Organization (DRDO) at a cost of $40 million in 2020. Since then, from indigenously-developed Pinaka Extended Range multi-barrel rocket launchers and laser-guided Anti-Tank Guided Missile (ATGM) to the New Generation Akash (Akash-NG) missile, the government led by Nikol Pashinyan has been showing deep interest in acquiring the latest Indian military hardware", the article says.

As reported recently, Armenia and India have now signed a 250 million USD weapon deal to take their defense partnership to a new high.

"The centuries-old India-Armenia connect makes the bond even stronger", the article said.

Armenian Research Center in Dearborn to Hold Conference on Soviet Armenia

DEARBORN, MI — After a long delay due to the COVID-19 pandemic, the Armenian Research Center is pleased to announce that its postponed international academic conference on "The Soviet Experience in Armenia and Its Legacy" will be held on October 28-30, 2022.

The conference will seek to analyze the impact of seventy years of Soviet rule in Armenia between 1920 and 1991. It will explore the trajectory of Soviet Armenian society and tackle many critical issues related to the Soviet experience through the prisms of various academic disciplines. It will also deal with the legacy of the Soviet past, including memory and memorialization, in today's Armenia and among Armenians across the world.

The opening reception will start at 5 p.m. on Friday, October 28. The Conference program follow at around 6:15 p.m. with Prof. Domenico Grasso, Chancellor of the University of Michigan-Dearborn, delivering the first of the words of welcome. The Conference will continue throughout the day Saturday, and from 10 a.m. to 1:30 p.m. on Sunday.

The full program is available at https://umdearborn.edu/node/297756/conferences-and-exhibitions

The conference will take place in Fairlane Center North, Quad E (Room 99), which is at 19000 Hubbard Drive, Dearborn, MI 48126. The conference is free and open to all. Free visitor parking is available.

For more information, you may call the Armenian Research Center at 313-593-5181.

LA Times Lists Armenian Genocide Film Aurora's Sunrise as Top '5 Must-see Films' at 2022 Animation is FILM Festival

LOS ANGELES — The Los Angeles Times has listed the Armenian Genocide film Aurora's Sunrise as one of the '5 must-see movies' at the 2022 "Animation is FILM" Festival. The animated documentary, directed by filmmaker Inna Sahakyan, highlights the life of genocide survivor and author Aurora Mardiganian, née Arshaluys.

Aurora's Sunrise is a hybrid documentary that portrays the life of Aurora Mardiganian through animation, interview footage with Aurora prior to her death in 1994, and recently discovered original footage of the 1919 film Auction of Souls. Filmmaker Inna Sahakyan directed this documentary to portray a forgotten story of genocide survival that remains as relevant today as the original movie Auction of Souls.

Since 2017, the Animation is FILM Festival has presented an annual showcase of animated films from around the world. According to its mission statement, the festival champions and supports filmmakers who use animation to pursue unique cinematic visions beyond conventional paradigms. The annual event takes place at the historic TCL Chinese 6 Theatre in Hollywood, with the 2022 festival running between October 21 through October 23.

The story of Aurora Mardiganian, born in Chmshgatsak Western Armenia on January 12, 1901, became the bellwether for the Near East Relief Fund during the Armenian Genocide and became the inspiration for the memoir book "Ravished Armenia" and the film Auction of Souls (1919). In honor of Aurora Mardiganian, the Aurora Prize was established as a humanitarian award founded on behalf of the survivors of the Armenian Genocide and in gratitude to their saviors.

The film, Aurora's Sunrise will be presented on October 23, 2022 at 6:30 pm and tickets can be purchased at www.animationisfilm.com

Aurora's Sunrise, 2022 is produced by Bars Media, Gebruder Beetz Filmproduktion, and Artbox Laisvalaikio Klubas. The screenplay is written by Inna Sahakyan, Peter Liakhov, and Kerstin Meyer-Beetz with editing by Ruben Ghazaryan and the film score by Christine Aufderhaar.

Armenian Cilicia Evangelical Church to Celebrate its Centennial

PASADENA — The oldest Armenian Church in Pasadena, the Armenian Cilicia Evangelical Church, is excited to celebrate its centennial anniversary with a gala banquet on October 29, 2022 at the Hilton Pasadena.

The theme, "100 Year Journey of Faith, and a Bright Hope for Tomorrow", encapsulates the life of the church and the anticipation of its members for the future.

The church, established on the cusp of the Armenian Genocide, is the first Armenian church in Pasadena. Originally located on El Molino Street, the church moved to its present location on S. Santa Anita in 1991.

The centennial gala banquet is indeed a significant celebration, but more importantly, it is the recognition of God's goodness and faithfulness to His people. Indeed, the history of the Armenian people is marred with struggles and calamities, with the Genocide ultimately ravaging Historic Armenia and its people. As Armenians fled their homeland, they settled and established their homes, communities, and churches in their adopted lands. The Armenian Cilicia Evangelical Church is a testament to the perseverance of the Armenian people who desired to glorify God by establishing a church thousands of miles away from their homeland.

The world renowned historian, Dr. Richard Hovannisian, Professor Emeritus at the University of California, Los Angeles, will be the keynote speaker. As the curator of the Armenian Genocide survivor testimonies, Prof. Hovannisian will bring a unique perspective to the establishment of the church and its founding members. The evening will include a stellar musical program and presentations.

Please join us in celebrating this historic event for this diasporic community. For ticket information, please contact the church office (626) 405-9195; Mrs. Silva Mouradian (818) 569-9093, or Doris Melkonian at acecbanquet@gmail.com. Tickets are $150 and deadline to purchase tickets is Monday, October 24, 2022.

Consulate General of Iran Opened in Kapan

Continued from page 1

portant partner for the Republic of Armenia. Our cooperation includes a comprehensive political agenda, as well as strong ties in the fields of trade, energy, transport, science and education, tourism, and culture, which will hopefully further deepen and receive a qualitative and practical new impetus due to the activities of the Consulate General opening today". Mirzoyan said.

The Iranian Foreign Minister stated that the Consul-General Morteza Abedin Varamin is a professional diplomat. He expressed conviction that the staffers of the Iranian consulate-general in Kapan will have the support of the Iranian government, the Iranian embassy in Yerevan, the Armenian government, the leadership of the Province of Syunik and the town of Kapan, and the kind attitude of locals.

"The Iranian government's decision on establishing a consulate-general in Kapan is the important manifestation which the Iranian government and people are giving to the millennia-old relations of Iran and the Armenian people. In the presence of the respected and hospitable citizens of Kapan I'd like to say that Iran considers the security of Armenia and the region as its own security. Our policy is to respect territorial integrity, as well as the internationally recognized borders," the Iranian FM said.

He expressed hope that through the efforts of the embassy and the consulate-general in Kapan they will try to further develop trade-economic relations.

The Iranian Foreign Minister emphasized that the Province of Syunik is one of the most important sections of the North-South corridor. "We consider Armenia to be one of the most important countries located on the North-South highway. And we will put maximum efforts for this transit route, as well as shipments and passenger traffic to be further developed," he added, conveying the warm greetings of the Iranian government and people.

www.massispost.com
daily news updates

Մեղրիի Միջանցքը՝ Քոչարեան/Օսկանեան Փակ Զրոյցներում Եւ Փաստաթղթերում

ԹԱԹՈՒԼ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

«Ալիք Մետիա»-ի իմ վերջին սիւնակի («Երեւանը Պաքուին Մեղրիով միջանցքի բանաւոր կամ այլ խոստում չի տուել») հրապարակումից յետոյ սոցիալական ցանցերի մի շարք օգտատէրեր գրեցին, թէ ինչու եմ հաւատում Նիկոլ Փաշինեանի խօսքերին:

Հայաստանի վարչապետը նոյն թեմայի շուրջ այնքան հակասական, տրամագծօրէն հակադիր ու մանիպուլիատիւ յայտարարութիւններ է արել ու շարունակում անել, որ, անկասկած, հաւատալու տեղ չի մնում: Ճիշտ նոյն կերպ՝ ինչո՞ւ պէտք է հաւատանք Վարդան Օսկանեանի «հիմնաւոր ենթադրութեանը», թէ Փաշինեանը Ատրպէյճանին միջանցք տրամադրելու բանաւոր խոստում է տուել «կապուած ձեռքերով» Փութինի ներկայութեամբ՝ 2020 թուականի Նոյեմբերի 9-ին:

Լրագրողի խնդիրը պետական-քաղաքական գործիչներին հաւատալ-չհաւատալը չէ, այլ մեր ունեցած տեղեկութիւնը, այդ թւում՝ խորհրդապահական փաստաթղթերը, փակ զրոյցները ժամանակի ընթացքում հանրութեանը ներկայացնելը, ինչը եւ անում ենք:

Մեղրիի միջանցքի թեման ամենաերկար, խորքային եւ հետեւողականօրէն բանակցել են հենց Վարդան Օսկանեանն ու Ռոբերտ Քոչարեանը: Անշուշտ, ինչպէս 1999-2001 թուականներին, այնպէս էլ 1994-ի զինադադարից յետոյ քննարկուած եւ Հայաստանին/Արցախին ներկայացուած կարգաւորման տարբերակները որեւէ կերպ չի կարելի համեմատել այն տարբերակների, իմա՝ պարտադրանքի հետ, որոնք այսօր փաթաթւում են Հայաստանի վզին: Այն տարիներին Հայաստանը յաղթող, բանակցող կողմ էր, այսօր՝ ռուս-թուրք-ատրպէյճանական համաձայնութիւնները ընդունող:

Սա է իրականութիւնը, միւս կողմից՝ հայ հանրութիւնն իրաւունք ունի տեղեկանալու, թէ Մեղրիի միջանցի թեմայով ինչ են բանակցել Հայաստանի երկրորդ նախագահն ու նրա արտգործնախարարը: Ստորեւ ներկայացնելու եմ խորհրդապահական մի քանի փաստաթղթեր, փակ զրոյցներ, որոնց մասամբ ժամանակին անդրադարձել ենք:

2001-ի Յուլիսին Ռուսաստանի արտգործնախարարի տեղակալ Վյաչեսլաւ Տրուբնիկովը Երեւանում նախագահ Ռոբերտ Քոչարեանի եւ հայ պաշտօնեաների հետ զրոյցում նշում էր, որ կեդրոնանալու են հիմնական երեք հարցերի վրայ.

1. Ատրպէյճանցի փախստականների վերադարձը Շուշի,

2. Ատրպէյճանի կապը Շուշիի Հետ,

3. Ատրպէյճանի Ելքը Նախիջեւան՝ Մեղրիով:

Ներկայացնում ենք մէկ այլ փակ զրոյցի սղագրութիւն, որը տեղի է ունեցել 2001-ի գարնանը ԱՄՆ պետքարտուղար Քոլին Փաուելի եւ հայ բարձրաստիճան պաշտօնեաների միջեւ: Այս զրոյցը եղել է նախքան Քի Վեսթը՝ 2001-ի Ապրիլի 3-6-ը: Զրոյցի ընթացքում նշւում է, որ քննարկւում է չորս հիմնական սկզբունք.

1. Արցախի Կարգավիճակը,

2. Հայաստանի Կապը Արցախի Հետ,

3. Ատրպէյճանի Կապը Նախիջեւանի Հետ,

4. Ատրպէյճանցի Փախստականների Շուշի Վերադարձի Հարցը:

Հանդիպման ընթացքում նշւում է, որ Հայաստանը 20 քմ. լայնքով միջանցք է պահանջում Արցախի հետ անխոչընդոտ կապն ապահովելու նպատակով, ինչը պայմանաւորուած է ոչ թէ Ատրպէյճանից տարածքներ վերցնելու մղումով (քանի որ դրանք փոխհատուցուելու են նախկին ԼՂԻՄ սահմանային շրջաններից), այլ անվտանգութեան նկատառումներով:

Ատրպէյճանը պահանջում էր, որ Նախիջեւանի հետ իր կապը որոշուի սիմետրիայի սկզբունքով, ինչն անընդունելի էր Հայաստանի համար:

Երեւանը դէմ էր միջանցքների սիմետրիային, քանի որ Արցախը անկլաւ է, չունի երրորդ երկրի հետ սահման (կարգաւորման բոլոր առաջարկներով՝ հայկական ուժերը դուրս են բերւում մերձարաքսեան հատուածից, եւ Արցախը կորցնում է ցամաքային շուրջ 100 քմ. երկարութեամբ կապը Իրանի հետ), մինչդեռ Նախիջեւանը ցամաքային սահման ունի Թուրքիայի եւ Իրանի հետ:

Այսինքն, եթէ հայկական ուժերը գրաւեն Նախիջեւանն Ատրպէյճանին կապող ճանապարհ/միջանցքը, ապա Նախիջեւանը կը մնայ էքսկլաւ ու կը պահպանի ընդհանուր սահմանները Թուրքիայի եւ Իրանի հետ, մինչդեռ եթէ ատրպէյճանական ուժերը գրաւեն Լաչինի միջանցքը, Արցախը կդգու կը վերածուի Ատրպէյճանի մէջ, ինչպէս ԼՂԻՄ-ն էր Խորհրդային Ատրպէյճանի ժամանակ:

Բացի այդ, երբ Լաչինի միջանցքը տրամադրւում է Հայաստանին, ապա դրանից Ատրպէյճանը երկու մասի չի կիսւում, մինչդեռ եթէ Ատրպէյճանին տրւում է տարածք Նախիջեւանի հետ կապուելու համար, Հայաստանը կիսւում է երկու մասի (եթէ տարածքը Արաքս գետի երկայնքով չէ): Իսկ եթէ տարածքը տրւում է Մեղրիում՝ Արաքսի երկայնքով, ապա Հայաստանը զրկւում է Իրանի հետ սահմանից եւ Արաքս գետի այդ հատուածից:

Հաշուի առնելով այս ամէնը՝ հայկական կողմը Ատրպէյճանին տարածք կամ միջանցք տրամադրելը մերժելի է համարում, բայց դէմ չէ, եթէ Ատրպէյճանը Նախիջեւանի հետ կապուի 40 քիլոմեթրանոց էստակադայով՝ կամրջակապով (overpassing elevated road), որը կարող է լինել Ատրպէյճանի սեփականութիւնը:

2001-ի ամրանը ԵՄ պատուիրակների հետ ՀՀ բարձր ղեկավարութեան հանդիպման ընթացքում հայկական կողմը ներկայացնում է, թէ ինչ է քննարկուել Քի Ուեսթում.

1. Լղ Կարգավիճակը,

2. Հայաստանի Կապը Լղ-ի Հետ,

3. Ատրպէյճանի Կապը Շուշիի Հետ,

4. Փախստականների Վերադարձը, Հիմնականում՝ Շուշի:

«Մենք կարծում էինք, որ Փարիզում որոշակի պայմանաւորուածութիւններ ենք ձեռք բերել, որպէսզի առաջ շարժուենք, բայց յանկարծ Ալիեւը նահանջեց եւ նոր պայմաններ առաջ քաշեց: Կարգավիճակի առումով ըստ էութեան մենք ստանում էինք առաւելագոյն հնարաւորը, նոյնը, ինչ միջանցքի դէպքում էր: Փոխարէնը նրանք ազատ եւ անարգել կապ էին ստանում Նախիջեւանի հետ, սակայն նրանց ելքի (access) կարգավիճակը նոյնական չէր մերինի հետ: Ազատ եւ անարգել երթեւեկութիւնը ենթադրում էր, որ ատրպէյճանական աւտոմեքենաները չէին կանգնեցուելու ճանապարհին եւ չէին անցնելու Հայաստանի մաքսային ծառայութեան միջոցով: Ակնկալւում էր, որ անկախ նրանից, թէ իրենց ճանապարհը կը հատի Հայաստանի բնակավայրերն ու Իրանի հետ սահմանը, այն պէտք է լինէր վերգետնեայ: Այս տարբերակով, հաշուի առնելով, որ ճանապարհի որոշակի հատուածներ լինելու են անմիջապէս գետնի վրայ, Հայաստանի տարածքը կարճանում էր ութ մեթրով»,- ասւում է ՀՀ ԱԳՆ-ում պահուող խորհրդապահական այս գրութեան մէջ:

Այս տեքստից ուշագրաւ է յատկապէս երկու հատուած.

1. Ազատ Եւ Անարգել Երթեւեկութիւնը Ենթադրում Էր, Որ Ատրպէյճանական Աւտոմեքենաները Չէին Կանգնեցուելու Ճանապարհին Եւ Չէին Անցնելու Հայաստանի Մաքսային Ծառայութեան Միջոցով,

2. Հայաստանի Տարածքը Կարճանում Է 8 Մեթրով:

Հայկական Ուսումնասիրութիւններու Անի Կենդրոն

ՀԱՃՆՈՅ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ
ԿԸ ՀՐԱՒԻՐԷ ԲՈԼՈՐ ՀԱՃՆՑԻՆԵՐԸ

ՀԱՃՆՈՅ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ
102-րդ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ԱՌԹԻՒ

ԿԻՐԱԿԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 30, 2022
Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայց. Առաքելական Եկեղեցի
2215 E. Colorado Blvd. Pasadena, CA. 91107
ՀՈԳԵՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՊԱՇՏՕՆ ԺԱՄԸ 11:00
և Հ.Բ.Ը.Մ.-ի << Պոեաճեան >> սրահ
2495 E. Mountain St. Pasadena, CA. 91104
ՀՈԳԵՃԱՇ և ՃԻՏԱՊՈՒՐԻ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԺԱՄԸ 1:00

THE COMPATRIOTIC UNION OF HADJIN
INVITES ALL HADJINTZIS ON THE OCCASION OF THE

102-nd ANNIVERSARY
OF THE MARTYRS OF HADJIN

SUNDAY, OCTOBER 30, 2022
St. Gregory Armenian Apostolic Church
2215 E. Colorado Blvd. Pasadena, CA. 91107
REQUIEM SERVICE AT 11:00 A.M.
AND A.G.B.U. << BOYADJIAN >> HALL
2495 E. Mountain St. Pasadena, CA. 91104
MEMORIAL SERVICE FOR OUR MARTYRS, MADAGH AT 1:00 P.M.

For reservation and sponsorship opportunities, please call (626) 798-2540 or (626) 390-2810
Visit us at www.hadjinusa.org - Tax deductible donation are accepted
The Compatriotic Union of Hadjin is a non-profit organization. Corporate I.D. # C2662210

Արժանավայել Շուքով Նշուեցաւ Փասատինայի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայց. Եկեղեցւոյ 75-Ամեակը

Շաբաթ Հոկտեմբերի 22-ը 2022 յիշատակելի անմոռաց օր մը եղաւ Փասատինայի եւ շրջակայքի հայութեան համար, քանի որ այդ օր պաշտօնական հանդիսութեամբ, տեղւոյն Հայաստանեայց Առաքելական Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ ծուխը կը նշէր իր հիմնադրութեան 75-ամեակը:

Հանդիսութեան վայրն էր եկեղեցւոյ յարակից Կիրակոս սրահը, որ այդ գիշեր տօնական շքեղ յարդարանքներով կը դիմաւորէր իր հիւրերը: Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին օրուան հովանաւոր եւ Թեմիս առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեան, Թեմական խորհուրդի ատենապետ Տիար Տէրիք Ղուկասեան, Լոս Անճելըս գաւառի Հայց. Եկեղեցւոյ հովիւներ, տարբեր կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներ, բարերարներ եւ հիւրեր:

Օրուան հանդիսավարներ Յակոբ եւ Թամար Թուլթճեաններ բարի գալուստի ջերմ խօսքերով ներկաները ողջունելէ ետք՝ մէկ վայրկեան յոտնկայս լռութիւն պահուեցաւ ի յարգանս Արցախի մեր քաջարի ազատամարտիկներուն:

Սեղաններու օրհնութենէն ետք բաժակաճառով մը հանդէս եկաւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Ծխական Խորհուրդի փոխ-ատենապետ Վիգէն Քէճիճեան: Ան իր անսահման ուրախութիւնն ու գոհունակութիւնը յայտնեց եկեղեցւոյ պարտքի աւարտին առթիւ, միաժամանակ իր երախտագիտութիւնը բոլոր նուիրատուներուն եւ կամաւոր աշխատողներուն:

Ողջոյնի եւ շնորհաւորական ջերմ խօսքերով ելոյթներ ունեցան ԱՄՆ-ի Հայց. Եկեղեցւոյ Թեմական խորհուրդի ատենապետ Տէրիք Ղուկասեան, Հ.Ե. Երիտասարդաց բաժանմունքի տնօրէնուհի Վիքթորիա Ամրան եւ շաբաթօրեայ վարժարաններու տնօրէնուհի Սիլվա Քաւուքճեան:

Հակիրճ եւ համապարբակ զեկուցումով մը հանդէս եկաւ Փասատինայի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ ժրաջան հովիւ Արժ. Տ. Սարգիս Աւ. Քհնյ. Փեթոյեան: Ան անդրադարձ կատարելով բացատրեց եկեղեցւոյ շինութեան ընթացքին յառաջացած զանազան դժուարութիւններուն, յատկապէս նիւթական անսպասելի տագնապները, որոնց յաղթահարումը կը տօնենք այսօր:

Գործադրուեցաւ երաժշտական կոկիկ յայտագիր մը: Օրուան փայլուն աստղն էր դեռատի եւ շնորհալի օփերային երգչուհի Մարի Մինասեանը, որուն հայերէն եւ օտար լեզուներով ելոյթներու աւարտին՝ ներկաները յոտնկայս ծափահարութիւններով գնահատեցին զինք:

Այս առթիւ Ամենայն Հայոց Հայրապետ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ Գարեգին Բ. Կաթողիկոսի յատուկ կոնդակով, «Սուրբ Ներսէս Շնորհալի» շքանշանին արժանացաւ Տիկին Մարգարիտ Հուկասեանը, առ ի գնահատութիւն իր եկեղեցանուէր ծառայական կեանքի եւ անխոնջ նուիրմով քսան տարի կիրակնօրեայ վարժարանի տնօրէնութիւնը ձեռնհասօրէն կատարելուն եւ այլ օգտաշատ նախաձեռնութիւններուն համար:

Նմանապէս Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը, Հայրապետական յատուկ կոնդակով մը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնէն շնորհակալութիւն կը յայտնէր Փասատինայի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ ժրաջան հովիւ Արժ. Տ. Սարգիս Աւ. Քհնյ. Փեթոյեանին եւ Ծխական Խորհուրդի անդամներուն, որոնք իրենց տքնաջան եւ յարատեւ աշխատանքներուն շնորհիւ եւ բարերարներու աջակցութեամբ կրցան յաջողութեամբ իր աւարտին հասցնել այս դժուարին հանգրուանը:

Զոյգ կոնդակներու եւ շքանշանի տըւչութենէն ետք, Գերշ. Յովնան Սրբազանը իր շնորհաւորութիւններն ու անհուն ուրախութիւնը յայտնեց այս աստուածահաճոյ սրբազան գործի լրումին առթիւ: Ան իր շնորհակալութիւններն ու գնահատութիւնը յայտնեց անցեալի եւ ներկայի եկեղեցւոյ բոլոր հովիւներուն, ծխականներուն, յարակից ենթակառոյցներուն եւ իրենց ծառայական կեանքը նուիրաբերողներուն: Սրբազանը յորդորեց նաեւ Աստուծոյ այս տունը միշտ վառ պահել, նշելով որ ասիկա ձեր տունն է միանգամայն»:

Սոյն միջոցառումի ամենահետաքրքրական մասը կալուածագրաւի (mortgage) վառման արարողութիւնն էր: Արդարեւ Տէր Սարգիսն ու քանի մը ծխականներ շրջապատուած եկեղեցականներով (Տէր Վազգէն Մովսէսեան, Տէր

Շար.ը էջ 13

Իրաքահայերու Ընտանեկան Միութեան Շաբաթօրեայ Վարժարանի 44-րդ Տարեշրջանի Վերամուտը

ԽԱՉԻԿ ՃԱՆՈՅԵԱՆ

ՏԱՂ ՀԱՅ ԴՊՐՈՑԻՆ

Ողջո՜յն դպրոց մեր լուսատու,
Մեր հարազատ բարեկամ,
Մեր դէմ նորից կանգնել ես դու,
Քո ժպիտով մայրական:

Խօսում ես դու՝ լեզու առած
Այնպէս անուշ կարկաչով,
Թւում է թէ թեւատարած,
Մեր սրտերն ես քեզ կանչում:

Հայրենիքին խօսք են տալիս,
Միշտ սովորել գերազանց,
Ուսման բերդը նուաճելիս,
Լինել զինուոր փառապանծ:

Շաբաթ, Սեպտեմբեր 15-ին, աշակերտ-աշակերտուհիներու եւ ծնողներու յորդահոս բազմութիւն մը ծաղիկներով, փուչիկներով, կարկանդակներով եւ խմորեղէններով ուրախութեամբ եւ կարօտով եկած էին իրենց դպրոցը, սկսելու համար այս վարժարանի 44-րդ տարեշրջանը:

Այդ օր Տէրունական աղօթքով եւ «Ջգործս Ջերաց Մերոց Ուղղիղ Արա, ի Մեզ Տէր» աղօթքով բոլորը միաբերան Աստուծմէ օգնութիւն խնդրեցին, որ մեր ազգանուէր այս գործը ուղիղ եւ արգասաբեր ըլլայ նախորդ տարիներուն նման:

Տնօրէնութիւնը, Իրաքահայ Միութեան Ատենապետուհի, դպրոցի գլխաւոր խորհրդատուի խօսքերէն ետք, բոլոր աշակերտները իրենց դասատուներուն հետ ուրախութեամբ եւ խանդավառութեամբ դասերը սկսան:

Յիշենք թէ այս դպրոցը հիմնուած է 1979-ին, այդ թուականէն մինչեւ այսօր ունեցած է 3,000-է աւելի փոքրիկներ, որոնք հայերէն լեզու, երգ եւ ասմունք սորված են:

Անոնք միայն արձանագրութեան սակ մը կը վճարեն 3աճախելու համար a3s tbroxu, իսկ մեր Թանկագին ուսուցչուհիները 44 տարիներ շարունակ 88էն աւելի noviryalnyr կամաւորաբար հայերէն սորվեցնելով, այս կրթական գործով կը ծառայեն հայ ժողովուրդին:

***

Շաբաթ, Հոկտեմբեր 15, 2022 առաւօտեան ժամը 10:00-ին, մեր Ընտանեկան Շաբաթօրեայ Վարժարանէն ներս, տօնական անխառն ուրախութեան մեծ օր մըն էր աշակերտութեան, ուսուցիչներուն եւ պատասխանատուներուն համար:

Դպրոցի տարիներու աւանդութեան համաձայն, դպրոցի դասերը կը սկսին Սեպտեմբերի երկրորդ Շաբաթը եւ Հոկտեմբերի երկրորդ Շաբաթը Մշակոյթի օրը կը սկսի մեր պաշտօնական կրթաշրջանը:

Այդ օր, պատրաստուած հանդէսով մը կը նշուին եւ կը փառաբանուին հայ գիրերը ստեղծող՝ Մեսրոպ Մաշտոցի եւ Սահակ Կաթողիկոսի ու անոնց նիւթապէս զօրավիգ եղող Վրամշապուհ Արքայի համախառն աշխատանքով ծնունդ առած մեր Ոսկեղնիկ հայերէն գիրերը, նմանապէս Հոկտեմբեր 15-ին, մեր վարժարանէն ներս կը նշուի մեր Թանկագին հայերէն լեզուի ուսուցիչներուն օրը:

Փոքրիկները գեղեցիկ հագուած, եկած էին երեք շաբաթներու ընթացքին իրենց սորվածով յարգելու համար հայերէն գիրերու ստեղծողները եւ անոնց յաջորդող ու իրենց գործը 1600 տարի շարունակող կրթական մշակները:

Ուսուցչուհիները, գլխաւորութեամբ վարժարանի ժրաջան եւ շատ ձեռներէց տնօրէնուհի՝ Տիկ. Անահիտ Խաչատրեանի, սրահը զարդարած էին հայ մշակոյթի օրուան վայել արձանիկներով, զար-

Շար.ը էջ 15

Հայկազեան Համալսարանը Կը Կազմակերպէ Հայոց Պատմութեան Դասաւանդման Նոր Մօտեցումներու Աշխատանոց

Ուրբաթ, 14 Հոկտեմբերին, աւարտին հասաւ Երեւանի «Պարադիգմա» կրթական հիմնադրամին (ՊԿՀ) (www.paradigma.foundation) հետ Հայկազեան համալսարանի կազմակերպած մէկշաբաթեայ աշխատանոցը, որ կը վերաբերէր հայոց պատմութեան դասաւանդման քննական նոր մօտեցումներու:

Լիբանանահայ կրթական ցանցի հայոց պատմութեան ուսուցիչներուն նուիրուած այս աշխատանոցը կայացաւ Հայկազեան համալսարանին մէջ, մասնակցութեամբ լիբանանահայ զանազան վարժարաններու շուրջ 20 ուսուցիչ-ուսուցչուհիներու:

«Պարադիգմա» կրթական հիմնադրամը Հայաստանի մէջ արդէն չորս տարի է գործող կրթական հաստատութիւն է, որ նպատակ ունի բարեփոխել հայոց պատմութեան դասաւանդումը եւ գբաղիլ յարացուցային փոփոխութիւններու տանող կրթական այլ ծրագրերով:

Ծրագիրը կը բաղկանար երկօրեայ տեսական եւ գործնական պարապմունքներէ, քննարկումներէ որոնք կը վերաբերէին մանկավարժական այլեւայլ սկզբունքային եւ կիրառական հարցադրումներու, օրինակ՝ ի՞նչ է պատմութիւնը, ի՞նչպէս դասաւանդել զայն, ի՞նչ կը նշանակէ պատմութիւն դասաւանդել, ի՞նչու դասաւանդել պատմութիւն, ի՞նչ են յատկանիշերը պատմութեան յաջող դասապահին, ինչու կարեւոր է պատմութեան աքթիւ մտածողութիւնը, ինչո՞ւ պատմական դրուագներուն մօտենալ տարբեր տեսանկիւններէ, պէ՞տք է նախընտրութիւն դնել տեսանկիւններու միջեւ, ինչի՞ հիմամբ ընտրել տեսանկիւնները...:

Երկօրեայ այս փուլին յաջորդեց դասաւանդման զուտ փորձառական բաժինը, ուր ուսուցիչները դասարաններուն մէջ իրենց աշակերտներուն կիրարկեցին դասաւանդման այս նոր մօտեցումը:

Աշխատանոցին վերջին օրը ուսուցիչները մէկտեղուեցան դարձեալ Հայկազեան համալսարան ու քննարկեցին նախորդ երկու օրերուն իրենց փորձարկածին արդիւնքները, արձանագրուած յաջողութիւնները, արծարծեցին թէքնիք, տեսական ու գործնական դժուարութիւնները, եւ պատասխանատուներուն՝ Թալին Սաղտասարեանի եւ Նարեկ Մանուկեանի հետ քննեցին աւելի նպատակամէտ եւ արդիւնաշատ դասաւանդման լուծումներու տարբերակներ:

Աշխատանոցի աւարտին մասնակից ուսուցիչներուն տրուեցաւ ՊԿՀ-ի կողմէ պատրաստուած տուփեր «Պատմութիւն # 5» անունով, որոնք կը պարունակեն հայոց պատմութեան ԺԹ. դարավերջ-Ի. դարասկիզբի հինգ տար բեր թեմաներու աղբիւրային նիւթեր եւ պատմութեան աքթիւ մտածողութեան սկզբունքներու վրայ հիմնուած դասաւանդման մանրամասն ուղեցոյց:

Աշխատանոցը ընթացաւ շինիչ, ջերմ եւ դիւրահաղորդ մթնոլորտի մէջ, պարապմունքները եղան թէ՛ խմբակային եւ թէ՛ անհատական ձեւաչափով: Քննարկումները եղան սահուն ու բոլորին մասնակցութեամբ: Սերտացան հաղորդակցութիւնն ու կապը մասնակից ուսուցիչներուն միջեւ, որոնցմէ շատերը արդէն քաջածանօթ էին իրարու:

Գործնական, նպատակամէտ, այս աշխատանոցին ուշագրաւ էր նաեւ ուսուցիչներուն նախանձախնդրութիւնը՝ նորահաս սերունդներուն լաւագոյնս մատուցելու եւ փոխանցելու հայոց պատմութիւնը, եւ զայն գիտելիքի կողքին վերածելու քննական մտածողութեան եւ վերլուծութեան նիւթ, զայն առնչելու ներկային եւ իմաստութեամբ օգտուելու անոր դասերէն:

Աշխատանոցի աւարտէն ետք, Թալին Սաղտասարեանի եւ Նարեկ Մանուկեանի հետ քննարկուեցան Հայկազեան համալսարանի հետ յառաջիկայ տարուան գործակցութեան ծրագրերը:

Արժանավայել Շուքով Նշուեցաւ

Շարունակուած էջ 12-էն

Յարութիւն Թաշճեան, Տէր Մուշեղ Թաշճեան) մետաղէ ամաններու մէջ դրուած կալուածագրերը վառեցին եւ խկոյն մարեցին արժանանալով ուրախընդոստ ծափահարութիւններու: Ապա ժողովուրդը միաբերան երգեց «Խմենք Հայրենիք» խմբերգը, ղեկավարութեամբ Յակոբ Սրկ. Կակոսեանի:

Աւարտին՝ տեղի ունեցաւ երգ ու պար եւ 75-ամեակի կարկանդակի հատում: Պարեղանակներու երաժշտութեան կ'ընկերակցէր DJ Mahig-ը:

Ի սրտէ կը շնորհաւորենք այս պատուաբեր գործի կազմակերպիչները:

Ամենաջերմ բարեմաղթութիւններով՝

Գ. ՄՈԼՈՅԵԱՆ

Սիրան Սեզայի Վէպերու Շնորհանդէսը Երեւանի Մէջ («Գիրք ծննդոց», «Խորտակուած Կեանքեր»)

Տարի մը անց կրկին գտնուեցանք Եղիշէ Չարենցի անուան Գրականութեան եւ արուեստի թանգարանի (ԳԱԹ) յարկի տակ երկու նպատակով, հակառակ որ Հայրենիքի մէջ կը տիրէր թշնամիներու կողմէ հերթական նախայարձակման մտալլկիչ մթնոլորտ մը:

Յիշեցնենք որ անցեալ տարի Սեպտեմբերին սփիւռքահայ գրող Սիրան Սեզայի գրական հարուստ արխիւը ԳԱԹ-ին յանձնեց Վահագն եւ Անի Քիւփէլեան ամոլը (Սեզայի որդին եւ հարսը)՝ ընկերակցութեամբ Փրոֆ. Սիլվա Գարայեանի եւ բանասէր Նազելի Գոճայեանի, համոզուած ըլլալով որ արխիւի վերջնական հանգրուանը Հայրենիքն է:

Այս տարի եւս նոյն կազմով Տէր եւ Տիկ. Քիւփէլեանները իրենց հետ բերած էին ոչ միայն Սեզայի հրատարակած «Երիտասարդ հայուհի»ի պարբերաթերթի ամբողջ հաւաքածոն, արխիւային այլ նիւթեր, ինչպէս նաեւ Սեզայի վաղամեռիկ բանաստեղծ եղբօր՝ Մատթէոս Զարիֆեանի նամակները, որոնք համալրեցին նախապէս ղրկուած արխիւային նիւթերը: Նշենք, որ պարբերաթերթի հաւաքածոն յանձնուեցաւ Ազգային Գրադարանին:

Սոյն տարուայ Սեպտեմբեր 15-ին ԳԱԹ-ի սրահին մէջ կայացաւ Սեզայի վերջերս առաջին անգամ հրատարակուած երկու վէպերու շնորհանդէսը՝ տնօրէն Վահագն Սարգսեանի օժանդակութեամբ:

Շնորհանդէսի յայտագիրը վարեց Գայիանէ Սամուէլեանը՝ ելոյթներու ընդմէջէն հատուածներ ընթերցելով Սեզայի վէպերէն: Ողջոյնի խօսքով հանդէս եկաւ Վ. Սարգսեանը, որ կարեւորեց Սեզա երեւոյթը սփիւռքահայ կեանքին մէջ, քաջալերելով որ մօտիկէն ծանօթանան այս մեծ հայուհիի ստեղծագործութիւններուն:

Բանասէր եւ պատմաբան Գէորգ Եազըճեան հանգամանօրէն ներկայացուց Ս. Սեզայի կենսագրականն ու ազգային-հասարակական եւ գրական բեղուն գործունէութիւնը: Գ. Եազըճեան հետեւողա-

Շար.ը էջ 14

Հայոց Ցեղասպանութիւնը Վերապրածների Ողբերգական Վիճակի Մասին Պատմող Չեխ Հեղինակի Գիրքն Առաջին Անգամ Թարգմանուել Է Հայերէն

Չեխ գրող, ճանապարհորդ, հայ ժողովրդի մեծ բարեկամ Կարել Հանսայի «Արեւելքի Արհաւիրքները» գիրքը, որն առաջին անգամ լոյս է տեսել 1923 թուականին, իսկ Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի տարիներին համալրել արգելուած գրականութեան ցանկը, թարգմանուել է հայերէն:

Գիրքն անդրադառնում է հայոց պատմութեանը եւ մշակոյթին, Հայոց ցեղասպանութեան հետեւանքով հայ ժողովրդի կրած տառապանքներին ու բազմահազար որբերի եւ այրիների ողբերգական վիճակին:

Գրքի շնորհանդէսը տեղի ունեցաւ հոկտեմբերի 20-ին, Հայոց ցեղասպանութեան թանգարան-ինստիտուտում:

Գիրքը հայերէն է թարգմանել Օրերէ համաեւրոպական ամսագրի համահիմնադիր, Պրահայի Կառլի համալսարանի փիլիսոփայութեան ֆակուլտետի դոկտորանտ Աննա Կարապետեանը:

Նրա խօսքով՝ Հանսան մասնագիտութեամբ գրող չի եղել եւ որոշել է ճամփորդել դժբախտ սիրոյ պատճառով: Նա մեկնել է արեւելք՝ դէպի Պոլիս: «Հանսան Զմիւռնիա գնալու ճանապարհին առաջին անգամ նաւի վրայ տեսնում է յոյն փախստականների: Երբ հասնում է Բէյրութ եւ Սիրիա, հանդիպում է Հայոց ցեղասպանութիւնը վերապրողներին: Նա աշխատանքի է անցնում Մերձաւոր Արեւելքի Նպաստամատոյց կազմակերպութիւնում եւ սկսում է գրանցել հայ որբերին, իսկ որոշ ժամանակ անց նաեւ մասնակցում է որբերի՝ Ուրֆայից, Խարբերդից դէպի Հալեպ, Բէյրութ տեղափոխման աշխատանքներին»,-պատմում է Կարապետեանն ու ընդգծում, որ Հանսայի «Արեւելքի Արհաւիրքները» գրքում հեղինակը վաւերագրել է իր տեսածը:

Գրքում Հանսան պատմում է, որ տեսել է հայ կանանց, որոնք այնքան կոտրուած են եղել, որ անգամ չեն կարողացել լաց լինել: Նա նաեւ եղել է հասարակաց տներում, որտեղ բռնի ուժով հայ աղջիկների են տարել: Այդ մասին Կարել Հանսան եւս գրել է:

«Սա Հայոց ցեղասպանութեանը վերաբերող չեխերէն գրուած առաջին գիրքն է: Երբ նացիստները գրաւում են Չեխոսլովակիան, «Արեւելքի Արհաւիրքները» գիրքը դուրս է բերւում գրադարաններից ու համալրում արգելուած գրքերի ցանկը: Այն մոռացուած գիրք էր մինչեւ 2006 թուականը, երբ ես եւ ամուսինս՝ Յակոբ Ասատրեանը, վերահրատարակեցինք այն չեխերէն ու հասկացանք, որ գիրքն անհրաժեշտ է հայերէն թարգմանել»,-շեշտում է Աննա Կարապետեանն ու հաւելում, որ սա գիտական թարգմանութիւն է՝ 600-ից աւելի բացատրութիւններով ու մեկնաբանութիւններով:

«Արեւելքի Արհաւիրքները» Հանսայի առաջին գիրքն է: Նա անդրադարձել է շատ ծանր թեմայի եւ գրել է այն ոճով, որն այն ժամանակ ընդունուած է եղել: Գրքում շատ են խրթին, երկարաշունչ նախադասութիւնները: «Հիմնականում հանրագիտարանային տուեալներ են: Գրում է Հայաստանի մասին, մեր կրօնի, Մխիթարեան Միաբանութեան, Մաշտոցի մասին: Գրքի նպատակն էր տեղեկացնել, թէ ովքեր են հայերը, որոնց համար Հանսան դրամ էր խնդրում Նա ասում է. «Տուէք, եւ ձեզ համար կ'աղօթեն այս փոքրիկ ձեռքերը»: Գրքում եւ՛ Հանսայի, եւ՛ միսիոներների վկայութիւններն են»,-նշում է թարգմանիչը:

Գրքում կան նաեւ լուսանկարներ, սակայն շատ չեն: Կ'արապետեանի խօսքով՝ Հանսայի մահից յետոյ նրա բնակարանը կողոպտել են, եւ նրա արխիւը կորել է:

Ըստ Աննա Կարապետեանի՝ գիրքը կը հետաքրքրի ոչ միայն գիտական շրջանակներին, այլեւ սովորական ընթերցողներին: Այն արդէն տեղ է գտել Հայաստանի ազգային, Հայոց ցեղասպանութեան թանգարան-ինստիտուտի եւ այլ գրադարաններում: Շուտով հնարաւոր կը լինի գտնել գրախանութներում եւ ուսումնական հաստատութիւններում:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք
«Մասիս» Շաբաթաթերթին
Massis2@earthlink.net (626) 797-7680

Թիֆլիսի Մէջ Հայերէն Արձանագրութիւններով Տապանաքարեր Յայտնաբերուած Են

Վրաստանի մշակոյթի, մարմնամարզութեան եւ երիտասարդութեան նախարարութեան տարածքէն ներս, Թիֆլիսի թիւ 104 հայալեզու դպրոցի բակին յարակից, ընթացող վերականգնողական աշխատանքներու ընթացքին յայտնաբերուած է երկու տապանաքար:

Այս մասին ըսուեցաւ Վրաստանի հայ համայնքի պաշտօնական կայքին մէջ հրապարակուած հաղորդագրութեան մէջ:

«Նախարար Թէայ Ծուլուկիանի շնորհիւ անմիջապէս դադրած է աշխատանքային գործընթացը, եւ անմիջապէս հրաւիրած են խորհրդակցելու «Վրաստան» թերթի գլխաւոր խմբագիր Վան Պայպութեանին եւ Հայ Առաքելական Սուրբ եկեղեցւոյ Վիրահայոց թեմի առաջնորդ Կիրակոս վարդապետ Դաւթեանին: Տարածք հրաւիրած են Մշակութային ժառանգութեան պահպանութեան գործակալութեան հնագէտները: Հասարակական գործիչ, Թիֆլիսի հայկական մշակութային ժառանգութեան մասնագէտ Լեւոն Ջիտիլեանը, քաջ ծանօթ ըլլալով վանքի պատմութեան եւ պանթէոն թաղուած աճիւններու դասաւորուածութեան, առաջին օրէն մասնակցած ու հետեւած է պեղումներու ամբողջ գործընթացին՝ տրամադրելով արխիւային նիւթեր հնաբաններուն: Հնագէտները աշխատած են նաեւ նախարարութեան ներքին բակի այլ հատուածներուն մէջ եւ յայտնաբերել են հինգ դամբարան: Անոնցմէ երկուքը յայտնաբերուած է մարմարէ տապանաքարերու վրայ պահպանուած արձանագրութիւններու տեսքով»,- ըսուած է հաղորդագրութեան մէջ:

Տապանաքարերը կը պատկանին Թիֆլիսի վանքի մայր տաճարի աւագ քահանայ Տէր Յովհաննէս Տէր Պօղոսեանին ու անոր կնոջը՝ Քալի Բեկտաբեկովային: Վրաստանի մէջ Հայաստանի դեսպանութեան եւ Վիրահայոց թեմի միջնորդութեամբ, Վրաստանի կառավարութիւնը աջակցած է, որ շիրիմները եւ տապանաքարերը տեղափոխուին Թիֆլիսի հայ գրողներու եւ հասարակական գործիչներու Խոջիվանքի պանթէոն: Լեւոն Ջիտիլեանի՝ պեղումները շարունակելու առաջարկը ընդունուած է: Նախարար Թէայ Ծուլուկիանիի կարգադրութեամբ 2023 թուականի Յունուարէն տուեալ հատուածի ողջ տարածքին պիտի իրականացուին պեղումներ: Ապագայ պեղումներու վայրին մէջ թաղուած են Ալեքսանդր եւ Տարիայ Մանթաշեանները, Յովհաննէս, Մարիամ, Կոնստանտին Խատիսեանները, Թիֆլիսի քաղաքագլուխներ Ալեքսանդր Մատինեանցը եւ Պօղոս Իզմայիլովը եւ ուրիշներ: Գործընթացը պիտի շարունակուի:

Սիրան Սեզայի Վէպերու Շնորհանդէսը

Շարունակուած էջ 13-էն

կանօրէն կը զբաղի նաեւ Սեզայի նամակներու ուսումնասիրութեամբ՝ հրատարակելու համար զանոնք:

Զոյգ վէպերու խմբագիր Դոկտ. Մինաս Գոճայեանի խօսքը՝ «Սեզան եւ սփիւռքահայ կինը մեր հասարակութեան մէջ» ներկաներուն մատուցուեցաւ Նազելի Գոճայեանի ընթերցումով: Խօսքին մէջ շեշտուած էր Սեզայի վիթխարի ներդրումը առհասարակ կանանց եւ ի մասնաւորի հայ կանանց ընկերային-հասարակական դիրքի կարեւորման գործին մէջ:

Շնորհանդէսի հիմնական բանախօսն էր Բանասիրական գիտութիւններու Դոկտոր Մարգարիտա Խաչատրեանը: Ան հիմնական շեշտը դրաւ «Անցեալի մեր չսովորած դասերից եւս մէկի» վրայ: Բանախօսը ցոյց տուաւ ազգային-քաղաքական այն սխալներն ու թերացումները, որոնց մասին ատենին արտայայտուած էր մեծ գրագիտուհին, սխալներ, որոնք կը կրկնուին մեր օրերուն՝ թէ՛ սփիւռքի եւ թէ՛ Հայրենիքի մէջ:

Ընտանիքի կողմէ խօսք առաւ որդին՝ գործարար Վահագն Քիւփէլեանը, որ զանազան դրուագներով ներկայացուց մօրը յախուռն ու անզիջող բնաւորութիւնը, եւ իր ընտանիքի երախտիքի խօսքը ուղղեց ԳԱԹ-ի տնօրէնին եւ շնորհանդէսի բոլոր մասնակիցներուն ու ներկաներուն:

Շնորհանդէսը իր պատշաճ ու բարձր մակարդակի լրումին հասաւ շնորհաշատ երգիչ Արսէն Համբարեանի Կոմիտասեան երգերու հրաշալի կատարումով:

Հանդիսութեան վերջաւորութեան եղաւ գիրքերու մակագրում եւ հիւրասիրութիւն:

Ն. Գ.

ՀՀ ԿԳՄՍ Նախարարութեան Աջակցութեամբ Արցախի Մէջ Տեղի Ունեցած Է Ազգային Աւանդական Խաղերու Մրցոյթ

Հայաստանի Հանրապետութ- եան կրթութեան, գիտութեան, մշակոյթի եւ մարմնակրթութեան նախարարու թեան աջակցութեամբ Արցախի «Պատմական միջավայրի պահպանութեան պետական ծառայութիւն» կազմակերպութեան եւ «Դիզակ Արտ» մշակութային հասարակական կազմակերպութեան կողմէ Ասկերանի շրջանի Աստղաշէն համայնքին մէջ կազմակերպուած է «Գուպար» խորագրով ազգային աւանդական խաղերու մրցոյթ:

Արդէն երրորդ անգամ կազմակերպուող ազգային աւանդա- կան խաղերու մրցոյթին մասնակցած է Ասկերանի, Մարտունիի, Մարտակերտի, Հատրութի, Քաշաթաղի եւ Շուշիի եւ Շահումեանի շրջանները ներկայա- ցնող եօթը խումբ:

«Դիզակ Արտ» մշակութային հասարակական կազմակերպութեան գործադիր տնօրէն Երազիկ Հայիրեան կարեւորած է ազգային աւանդական խաղերու վերա- կանգնման ու պահպանման միտուած այս ձեւաչափը:

«Ազգային խաղերը հազար- ամեակներու պատմութիւն ունին, իսկ Արցախի մէջ վերջին տարիներուն աշխոյժ ընթացք ստացած է անոնց վերականգնումն ու կիրառումը նմանատիպ միջոցառումներու շրջանակներուն մէջ: Պետական երիտասարդական ծրագրով կազմակերպուող ազգային աւանդական խաղերը մեծ ոգե- ւորութեամբ կ'ընդունուին մասնակիցներու եւ հանրութեան կողմէ: Անոնք ազգայինի պահ- պանման գաղափարին շուրջ երիտասարդները համախմբելուն կը ծառայեն: Մասնակիցները նաեւ հնարաւորութիւն կ'ունենան կապ հաստատելու միմեանց հետ, ստեղծելու միջհամայնքային կապեր եւ հետագայ համագործակցութեան հիմքեր», ըսաւ Հայիրեան:

Արցախի կրթութեան, գի- տութեան, մշակոյթի եւ մարմնա- կրթութեան նախարարի տեղակալ Լեռնիկ Յովհաննիս եանի խօսքով ազգային խաղերը կ'արտացոլեն հայկական աւանդական կենցաղն ու կենսակերպը:

«Մասնաւորապէս՝ «Կոխ»-ը ռազմի խաղ է, միւսները՝ տնտեսական այս կամ այն երեւոյթին կ'առնչուին: Այս միջոցառումը հայրենասիրական դաստիարա- կութեան ձեւերէն է՝ յատկապէս ներկայ պամաններուն մէջ, երբ մեր նիւթական եւ ոչ-նիւթական ժառանգութիւնը կը գտնուի մեծ մարտահրաւէրներու առջեւ«,նշեց Լեռնիկ Յովհաննիսեանը՝ կարեւորելով ազգային խաղերու հանրահռչակումը յատկապէս երիտասարդներուն մէջ:

Ընդհանուր առմամբ կազմա- կերպուած է չորս ազգային աւանդական խաղի մրցոյթ, որու արդիւնքով առաջին տեղը գրաւեցուցած է Ասկերանի շրջանի խումբը, երկրորդը՝ Քաշաթաղի, երրորդ տեղը Հատրութի խումբը, որոնք արժանացած են դրամական պարգեւներու:

Միջոցառման ներկայ էր նաեւ Արցախի կրթութեան, գիտութեան, մշակոյթի եւ մարմնակրթութեան նախարար Անահիտ Յակոբեանը:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՈՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year)

* $50,00 * $100,00 (first class) for USA

$ 125,00 (Air Mail) for Canada.

$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -------- ---------------------------------

Address: ---------------------------------------

City: --------- State:--------- Zip Code:------

Country: --------------

Tel :------------------------

Email: -------------------------

Իրաքահայերու Ընտանեկան Միութեան

Շարունակուած էջ 12-էն

դարանքներով եւ իրերով:

Կրթաշրջանի պաշտօնական հանդէսը միայն աշակերտներով եղաւ: Երեք խումբերու բաժնուած դպրոցի աշակերտները, հայ մշա- կոյթի նուիրուած խօսքերով, եր- գերով եւ նուագով հոյակապ յայ- տագիր մը ներկայացուցին պատ- րաստած ուսուցչուհիներու եւ, տնօ- րէնութեան կողմէ:

Երգի ուսուցչուհի Տիկ. Անա- հիտ Իշխանեան միայն երեք շաբթ- ուայ ընթացքին կրցած էր kani mu երգ սորվեցնել, որոնք կատարուե- ցան աշակերտութեան կողմէ մեծ ուրախութեամբ ու եռանդով, իսկ ուսուցչուհիները մէկը միւսէն աւելի լաւ եւ տպաւորիչ, աւելի հաճելի եւ իմաստալի բանաստեղծութիւննե- րով ոգեկոչեցին Ս. Մեսրոպի, Սա- հակ Կաթողիկոսի եւ Վրամշապուհ Արքայի անմահ յիշատակը:

Օրուան պատգամախօսն էր վարժարանի հիմնադիր Պրն. Խա- չիկ Ճանոյեանը: Ան նախ սրտա- գինs շնորհաւորեց մեր նուիրեալ ուսուցչուհիները, որոնք երեք շաբթուայ ընթացքին կրցած էին այսքան շատ բան սորվեցնել մեր փոքրիկներուն, գնահատանքի ջերմ խօսք ուղղեց տնօրէնուհի Տիկ. Անահիտ Խաչատրեանին, այսքան առինքնող եւ գեղեցիկ հանդէս մը կազմակերպելուն համար: Ապա Պրն. Ճանոյեան խօսեցաւ հայ գիրերու ստեղծման մասին, Ոսկեդարուն հրատարակուած գիրքերուն մա- սին, վերջաւորութեան ըսաւ. «Այս գիրերը 1600 տարի թէ իրենք կենդանի մնացին եւ թէ մեզի ալ հայ պահեցին օտարութեան մէջ, անոնք երկինքէն իջած գիրեր էին հայ ժողովուրդը պահելու եւ պահ- պանելու համար»: Ապա Պրն. Ճա- նոյեան կոչ ըրաւ փոքրիկներուն, որ օգտագործեն դպրոցին մէջ եղած իւրաքանչիւր վայրկեանը լաւ սորվելու, խօսելու եւ ապագա- յին ալ իրենց զաւակներուն փո- խանցելու այս լեզուն»:

Հանդէսը վերջ գտաւ մօտաւո- րապէս ժամը 12:00-ին, բոլոր աշա- կերտութիւնը եւ ներկաները հիւ- րասիրուեցան տնօրէնութեան կող- մէ պատրաստուած ճոխ սեղանով մը:

Բարի երթ, կանաչ ճանա- պարհ եւ անփորձանք տարի Իրա- քահայերու Հայ Ընտանեկան Միու- թեան Շաբաթօրեայ Վարժարանին:

Norayr Daduryan Armeno-Turkish Translation Services

From Armeno-Turkish to Armenian and English languages.

Bring your family's history back to life!

Family letters, postcards, diaries, and more...

Please reach out for quotes

Website: norayr.daduryan.com

Email: norayrdaduryan@gmail.com

UNITED STATES POSTAL SERVICE®

Statement of Ownership, Management, and Circulation (All Periodicals Publications Except Requester Publications)

1. Publication Title: Massis Weekly	2. Publication Number: 0 6 6 7 - 3 1 0	3. Filing Date: 10-25-2022
4. Issue Frequency: Weekly, Except two weeks in August	5. Number of Issues Published Annually	6. Annual Subscription Price: $50
7. Complete Mailing Address of Known Office of Publication *(Not printer) (Street, city, county, state, and ZIP+4®)*: 1060 N Allen Ave, Pasadena, CA 91104		Contact Person; Telephone *(Include area code)*: 626-797-7680

8. Complete Mailing Address of Headquarters or General Business Office of Publisher *(Not printer)*

1060 N Allen Ave. Pasadena, CA 91104

9. Full Names and Complete Mailing Addresses of Publisher, Editor, and Managing Editor *(Do not leave blank)*

Publisher *(Name and complete mailing address)*

Vahe Atchabahian 1060 N Allen Ave. Pasadena, CA 91104

15. Extent and Nature of Circulation			Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months	No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date
a. Total Number of Copies *(Net press run)*			3,500	3,500
b. Paid Circulation *(By Mail and Outside the Mail)*	(1)	Mailed Outside-County Paid Subscriptions Stated on PS Form 3541(Include paid distribution above nominal rate, advertiser's proof copies, and exchange copies)	110	110
	(2)	Mailed In-County Paid Subscriptions Stated on PS Form 3541 *(Include paid distribution above nominal rate, advertiser's proof copies, and exchange copies)*	350	350
	(3)	Paid Distribution Outside the Mails Including Sales Through Dealers and Carriers, Street Vendors, Counter Sales, and Other Paid Distribution Outside USPS®	2420	2420
	(4)	Paid Distribution by Other Classes of Mail Through the USPS (e.g. First-Class Mail®)	60	60
c. Total Paid Distribution *(Sum of 15b (1), (2), (3), and (4))*			2940	2940
d. Free or Nominal Rate Distribution *(By Mail and Outside the Mail)*	(1)	Free or Nominal Rate Outside-County Copies included on PS Form 3541	40	40
	(2)	Free or Nominal Rate In-County Copies Included on PS Form 3541	35	35
	(3)	Free or Nominal Rate Copies Mailed at Other Classes Through the USPS (e.g. First-Class Mail)		
	(4)	Free or Nominal Rate Distribution Outside the Mail *(Carriers or other means)*	300	300
e. Total Free or Nominal Rate Distribution *(Sum of 15d (1), (2), (3) and (4))*			375	375
f. Total Distribution *(Sum of 15c and 15e)* ▶			3315	3315
g. Copies not Distributed *(See Instructions to Publishers #4 (page #3))* ▶			185	185
h. Total *(Sum of 15f and g)* ▶			3500	3500
i. Percent Paid *(15c divided by 15f times 100)* ▶			83%	83%

Հայաստանի Երիտասարդ Ծանրորդները Երեք Ոսկի Մետալ Նուաճած Են Եւրոպայի Առաջնութեան

Հայ ծանրորդները մէկ օրուան մէջ երկամարտի 3 ոսկէ եւ 1 արծաթէ մետալ նուաճած են Ալպանիայի Տիրես քաղաքին մէջ ընթացող Եւրոպայի Մինչեւ 20 եւ Մ23 տարեկաններու առաջնութեան:

Մինչեւ 20 տարեկաններու մրցաշարի աղջիկներու 81 քկ ծանրութեան պայքարին ախոյեանի կոչումը նուաճած է Լիանա Գիւրջեանը՝ երրորդ անգամ արժանանալով այս տիտղոսին:

Գիւրջեանը երկամարտի 223 քկ արդիւնքով նուաճած է ախոյեանութիւնը (98+125):

Պոկում եւ հրում վարժութիւններուն հայ մարզուհին արժանացած է փոքր ոսկէ մետալներուն:

Այս քաշային կարգին պատուոյ հարթակի երկրորդ աստիճանին կանգնած է եւ արծաթէ մետալը նուաճած է Էմմա Պօղոսեանը՝ երկամարտի 215 քկ (94+121) արդիւնքով: Պոկում վարժութեան Պօղոսեանը փոքր պրոնզէ մետալ նուաճած է, իսկ հրում վարժութեան արժանացած է փոքր արծաթէ մետալին:

Նոյն տարիքային խումբի տղաներու պայքարին երկամարտի 367 քկ արդիւնքով (171+ 196) ոսկէ մետալին արժանացած է 96 քկ քաշային Գարիկ Կարապետեանը՝ գերազանցելով Թուրքիայի ներկայացուցիչ Էմրէ Օզթուրքին, որը դարձած է արծաթէ մետալակիր: Առանձին վարժութիւններուն եւս Կարապետեանը կանգնած է պատուոյ հարթակի առաջին աստիճանին:

Մ23 տարեկաններու մրցաշարին ախոյեանի կոչման արժանացած է Արա Աղանեանը՝ երկամարտի 358 քկ արդիւնքով (168+195): Առանձին վարժութիւններուն եւս Աղանեանն արժանացած է փոքր ոսկէ մետալներուն:

Բռնցքամարտիկ Անի Յովսէփեանը՝ Եւրոպայի Ախոյեան

Մոնթենեկրոյի Պուտուա քաղաքին մէջ աւարտին մօտեցող բռնցքամարտի Եւրոպայի առաջնութեան 70 քկ ծարնրութեան եզրափակիչին հայ մարզուհի Անի Յովսէփեանը 4:1 արդիւնքով առաւելութեան հասած է Իռլանտայի ներկայացուցիչ Քրիստինա Տեսմընտի նկատմամբ եւ արժանացած է ախոյեանի տիտղոսին:

Հայաստանը նախապէս նաեւ երկու պրոնզէ մետալ նուաճած էր Եւրոպայի առաջնութեան: Պատուոյ հարթակի երրորդ աստիճանին կանգնած էին 54 քկ քաշային Եկատերինա Սիչեւան եւ 63 քկ ծանրութեան Սոնա Յարութիւնեանը:

Ըմբիշ Արսէն Յարութիւնեանը՝ Մ23 Տարեկաններու Աշխարհի Ախոյեան

Հայաստանի ազատ ոճի հաւաքականը աւարտեց ելոյթները Մ23 տարեկաններու աշխարհի առաջնութեան:

Սպանիոյ Փոնտեվետրա քաղաքին մէջ ընթացող Մ23 տարեկաններու աշխարհի առաջնութեան ազատ ոճի ըմբիշ, 61 քկ ծանրութեան Արսէն Յարութիւնեանը ոսկի մետալ նուաճած է՝ եզրափակիչին 7:5 արդիւնքով առաւելութեան հասնելով Ղրղզստանի ներկայացուցիչ Թայիրբէկ Ժումաշպեկի նկատմամբ:

Արսէն Յարութիւնեանը երկրորդ անգամ կը հռչակուի աշխարհի մինչեւ 23 տարեկաններու ախոյեան:

«Նափոլին» Յաղթեց «Ռոմային» Եւ Առաջատարն Է

Իտալիոյ առաջնութեան 11-րդ հանգրուանին «Ռոման» իր դաշտին վրայ մրցեցաւ «Նափոլիի» հետ եւ պարտութիւն կրեց նուազագոյն արդիւնքով:

«Նափոլիին» յաղթանակ բերաւ նիճերիացի յարձակող Վիկթոր Օսիմէնի կոլը:

«Նափոլին» 29 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 3 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող «Միլանէն»: «Ռոման» 5-րդն է՝ 22 կէտով:

Հենրիխ Մխիթարեանի Կոլին Շնորհիւ «Ինթեր» Յաղթեց «Ֆիորենթինային»

Միլանի «Ինթերը» կիսապաշտպան, Հայաստանի հաւաքականի նախկին խաղացող Հենրիխ Մխիթարեանի կոլին շնորհիւ 4:3 արդիւնքով յաղթանակի հասած է «Ֆիորենթինայի» նկատմամբ Իտալիոյ առաջնութեան 11-րդ հանգրուանի խաղին:

Միլանեան խումբը յաղթած է աւելացուած վերջին վայրկեանին Մխիթարեանի նշանակած կոլին շնորհիւ:

«Ամենագլխաւորը յաղթանակն է, կարեւոր չէ, թէ ով նշանակած է կոլը: Գլխաւորն այն է, որ վաստակեցանք կարեւոր երեք կէտ», ըսած է Մխիթարեան: Ամրան «Ռոմայէն» «Ինթեր» տեղափոխուած Մխիթարեանը առաջին կոլը նշանակեց միլանեան խումբի կազմէն ներս:

«Եունիոն Պեռլինը» Պարտուեցաւ, Բայց Դեռ Առաջատարն Է

Գերմանիոյ առաջնութեան 11-րդ հանգրուանին առաջատար «Եունիոն Պեռլինը» մրցակիցի խաղադաշտին վրայ հանդիպեցաւ «Պոխումի» հետ եւ պարտութիւն կրեց 1:2 արդիւնքով:

«Եունիոն Պեռլինը» 23 կէտով կը շարունակէ գլխաւորել մրցաշարային աղիւսակը: Երկրորդ տեղը գտնուող ախոյեան «Պայրըն» ետ է 1 կէտով:

«Արսենալը» Չյաղթեց «Սաութհեմփթընին»

Անգլիոյ Փրեմիեր Լիկայի 13-րդ հանգրուանին առաջատար «Արսենալ» հիւրընկալեց «Սաութհեմփթընին» եւ առաջնութեան ընթացքին արձանագրեց առաջին ոչ ոքի արդիւնքը՝ 1:1:

11 խաղէն յետոյ «Արսենալ» 28 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 2 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող ախոյեան «Մանչեսթըր Սիթիէն»:

«Ռեալ» - «Սեւիլիա»՝ 3:1

Սպանիոյ առաջնութեան 11-րդ հանգրուանին ախոյեան «Ռեալ» Մատրիտի մէջ մրցեցաւ «Սեւիլիայի» հետ: Իտալացի Կառլօ Անչելոտիի գլխաւորած խումբը առաւելութեան հասաւ 3:1 արդիւնքով:

«Ռեալը» 31 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 6 կէտ առաջ է 1 հանդիպում քիչ կատարած փոխախոյեան «Պարսելոնայէն», որ երկրորդ տեղը կը գտնուի:

ՀՄՄ Հասաւ Աւարտականի

Լոս Անճելըսի լիկայէն ներս հանդէս եկող ՀՄՄ-ի ֆութպոլի առաջին խումբը հասաւ մրցաշարքի աւարտական խաղին:

«Փլէյ-Օֆի» վերջին մրցումին ՀՄՄ-ի տղաքը սուր պայքար մղելով 1:0 արդիւնքով առաւելութեան հասան «ACP Phoenix» խումբին նկատմամբ:

Աւարտական խաղը պիտի կայանայ այս Կիրակի, Հոկտեմբեր 30-ի առաւօտեան ժամը 10-ին, «GriffithPark»-ի դաշտին վրայ: Հասցէ՝ 3401 Riverside Drive, Los Angeles 90027.

ՀՄՄ-ի համակիրները հրաւիրուած են ներկայ գտնուելու խաղին: